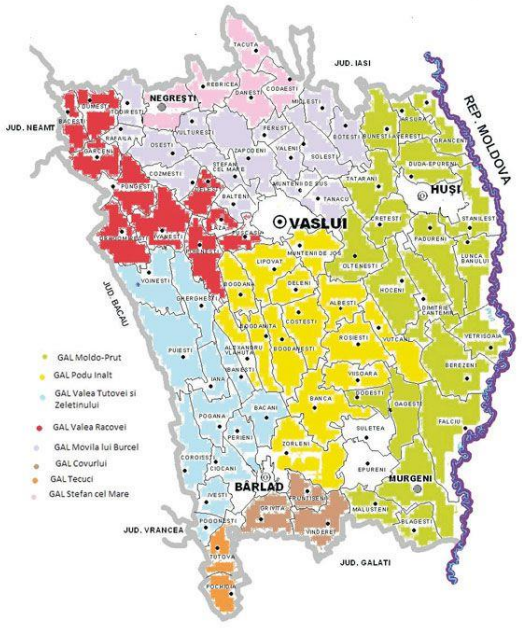
RAPORT DE EVALUARE

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ 2014-2020

GRUPUL DE ACŢIUNE LOCALĂ "MOLDO-PRUT"

Program finanţat de Uniunea Europeană şi Guvernul României prin
FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ

PERIOADA EVALUATĂ: 19.12.2016 – 30.09.2018

CUPRINS

Acromine 2
CAPITOLUL 1:Prefaţă 3
CAPITOLUL 2:Rezumat 4
CAPITOLUL 3:Context 12
CAPITOLUL 4:Scopul şi obiectivele evaluării 18
CAPITOLUL 5:Metodologia de evaluare 21
5.1 Metodele si tehnicile de evaluare 21
5.2 Descrierea temelor de evaluare corelate cu descrierea elementelor cheie ale evaluării – întrebări de evaluare, criterii, indicatori 22
5.2.1 Tematica evaluării 23
Capitolul 6 - Constatările și concluziile evaluării 43
Capitolul 7 – Concluzii, recomandări și lecții învățate 47
7.1 Concluziile evaluării 47
7.2 Recomandări 48
Bibliografie 50

Acronime

Acronime	Denumirea completa
AFIR	Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
CRFIR	Centrul Regional pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
DI	Domeniu de Intervenție
EE	Echipă de Evaluare
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
GAL	Grup de Acțiune Locală
LEADER	Legături între Acțiuni pentru Dezvoltarea Economiei Rurale
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
OJFIR	Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
SDL	Strategie de Dezvoltare Locală

CAPITOLUL 1:
Prefaţă

Evaluarea este o activitate prin care sunt colectate, prelucrate şi interpretate informaţiile privind starea şi funcţionarea unui sistem, a rezultatelor pe care le obţine, activitate ce duce la aprecierea acestora pe baza unor criterii şi la decizii ameliorative.

(I.T.Radu)

Conform cadrului juridic, o descriere a măsurilor de monitorizare şi evaluare în cadrul strategiei DLRC este o sarcină obligatorie pentru toate GAL-urile.

Prezentul raport de evaluare are ca scop analiza intensă a rezultatelor strategiei de dezvoltare locală, cu caracter socio-economic, în care, prin folosirea unor dovezi clare, sunt identificate rezultatele obţinute şi schimbările generate, prin evidenţierea principalelor mecanisme care au stat la baza acestor rezultate.

Astfel, evaluarea serveşte atât la expimarea aprecierilor cu privire la activităţile realizate sau în curs de realizare, cât şi la punerea în evidenţă a modului în care măsurile şi intervenţiile susuţinute de GAL Moldo-Prut au produs/produc efecte pozitive asupra teritoriului vizat.

Raportul de evaluare a fost realizat tinând cont de Ghidul operaţional privind evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală creat în cadrul programului gestionat de către Autoritatea de Management a Programului Naţional de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale şi implementat de consorţiul format din SMART Integration SRL – AESA Agriconsulting Europe S.R.L - IRIS S.R.L.

Evaluarea Grupului de Acţiune Locală „Moldo-Prut” a fost realizată prin intermediul unei analize de birou cât și prin activități pe teren (pe baza datelor din monitorizările lunare şi trimestriale realizate de către GAL, cât şi pe baza informaţiilor calitative şi cantitative colectate de pe teren prin aplicarea unui numar de 37 chestionare). Evaluarea progresului implementării Strategiei de dezvoltare Locală a avut loc în perioada octombrie 2018 - februarie 2019, analizând desfaşurarea activităţii GAL-ului şi modul de implementare a strategiei pentru perioada 19.12 2016 - 01.10.2018

Echipa de evaluare este formată din membrii echipei GAL, respectiv Directorul executiv, d-na Oprişanu Elena, Responsabilul financiar contabil, dl Oprişanu Adrian Nicu, Responsabilul cu animarea teritoriului, d-na Murgoci Alexandra Andreea, Expertul evaluare-selectare d-na Coşniţa Sabina şi Expertul evaluare cereri de plată şi monitorizare, Ulian Diana.

Echipa de experţi au o pregătire ştiinţifică cu expertiză in urmatoarele domenii: economie, contabilitate, agronomie, sociologie, ceea ce permite o perspectivă multiplă a informaţiilor şi interpretarea rezultatelor din unghiuri diferite.

CAPITOLUL 2:
Rezumat

În cadrul acestui raport se evaluează Strategia de Dezvoltare Locală a Asociaţiei GAL Moldo-Prut din prisma următoarele teme:

- logica intervenţiei Strategiei de Dezvoltare Locală,
- contribuţia operaţiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie,
- valoarea adăugată datorată metodei LEADER,
- factorii de succes şi de insucces care au influenţat sau influenţează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei şi rezultatele obţinute,
- contribuţia SDL la aria de intervenţie 6B.

Aceste teme au fost analizate cu ajutorul urmatoarelor tehnici şi metodelor de evaluare: observaţia, ancheta utilizând tehnica focus-grupului ,având ca instrument ghidul de focus–grup, studiul/analiza documentelor, analiza datelor administrative, ancheta utilizând tehnica sondajul de opinie având ca instrument chestionarul auto-administrat. Au fost aplicate un număr de 37 de chestionare, din care 19 în sectorul public şi 18 in sectorul privat.

Această secţiune ilustrează structura prezentului raport de evaluare, pentru fiecare capitol sintetizându-se concluziile evaluării.

Prima secţiune a prezentului raport abordează scopul şi cadrul juridic al evaluării. Se prezintă, de asemenea, conceptul de evaluare și rolul diferitelor părti implicate în procesul de evaluare.

Astfel, în cadrul celei de-a patra sectiune a raportului, au fost mentionate principalele informaţii cu privire la scopul şi obiectivele pentru care a fost elaborat acest raport de evaluare, respectiv ceea ce doreşte să afle Grupul de Acţiune Locală prin elaborarea prezentului Raport de evaluare.

În cadrul capitolului 5 au fost detaliate principalele metode şi tehnici prin care au fost evaluate informaţiile preluate atât din surse proprii, din cadrul monitorizărilor realizate de echipa GAL, cât şi datele de pe teren, prin metodele aplicate.

La data de referință 30.09.2018, datele folosite pentru evaluarea performanțelor implementării SDL, precum și concluziile aferente au fost direct corelate cu datele provenite din activitatea de monitorizare a proiectelor aflate în stadiul de evaluare la nivel OJFIR Vaslui sau CRFIR 1 NE IASI sau în stadiul de implementare, pentru contractele semnate până la data de referină a întocmirii prezentei raportări.

Situația proiectelor depuse la GAL cu statutul de proiecte eligibile, selectare şi contractate este următoarea:

	Proiecte depuse									
	Sesiunea 1- 2017		Sesiunea 2 - 2017		Sesiunea 1 - 2018		Sesiunea 2 - 2018		TOTAL	
	Nr. Proiecte	Valoare	Nr. Proiecte	Valoare	Nr. Proiecte	Valoare	Nr. Proiecte	Valoare		
Masura 1	0	0	1	10.000	0	0			1	10.000
Masura 2	6	554.112	1	97.754	2	199.012			9	850.878
Masura 3	2	80.000	1	40.000	1	40.000	3	120.000	7	280.000
Masura 4	0	0	0	0	0	0			0	0
Masura 5	1	50.000	0	0	1	45.104	3	140.791	5	235.895
Masura 6	1	100.000	0	0	1	100.000	0	0	2	200.000
Masura 7	9	789.257	3	299.141	3	210785			15	1.299.183
TOTAL	19	**1.573.369**	**6**	**446.895**	**8**	**594.901**	**6**	**260.791**	**39**	**2.875.956**

	Proiecte selectate pentru finantare									
	Sesiunea 1- 2017		Sesiunea 2 - 2017		Sesiunea 1 - 2018		Sesiunea 2 - 2018		TOTAL	
	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoare		
Masura 1	0	0	1	9.790	0	0			1	9.790
Masura 2	6	554.112	0	0	1	100.000			7	654.112
Masura 3	2	80.000	1	40.000	1	40.000	2	80.000	6	240.000
Masura 4	0	0	0	0	0	0			0	0
Masura 5	1	50.000	0	0	1	45.104	1	42.411	3	137.515
Masura 6	1	100.000	0	0	0	0			1	100.000
Masura 7	9	787.257	3	298.455	3	210.785			15	1.296.497
TOTAL	19	**1.571.369**	**5**	**348.245**	**6**	**395.889**	**3**	**122.411**	**33**	**2.437.914**

	Proiecte contractate									
	Sesiunea 1- 2017		Sesiunea 2 - 2017		Sesiunea 1 - 2018		Sesiunea 2 - 2018		TOTAL	
	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoare		
Masura 1	0	0	1	9.790	0	0	0	0	1	9.790
Masura 2	6	554.097	0	0	1	100.000	0	0	7	654.097
Masura 3	2	80.000	1	40.000	1	40.000	0	0	4	160.000
Masura 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Masura 5	1	49.999	0	0	1	45.104	0	0	2	95.103
Masura 6	1	100.000	0	0	0	0	0	0	1	100.000
Masura 7	9	787.257	3	298.455	2	114.678	0	0	14	1.200.390
TOTAL	19	**1571353**	**5**	**348245**	**5**	**299.782**	0	0	**29**	**2.219.380**

Scurtă descriere a activităților derulate în perioada de evaluare:

- Au fost elaborate Ghidurile Solicitantului pentru fiecare măsură în parte;
- Au fost realizate materiale informative cu privire la: măsurile ce pot fi accesate de locuitorii din teritoriul GAL Moldo-Prut (30 activități de animare), calendarul apelurilor de selecție(aprobate la nivelul conducerii GAL și la nivel CDRJ Iasi), au fost publicate in presa scrisă și pe pagina web www.galmoldoprut.ro apelurile de selecție varianta simplificată/varianta detaliată,
- Au fost întocmite procedurile de lucru specifice (procedura de lucru pentru verificarea dosarelor cererilor de finanțare, cererilor de plată etc).
- Au fost deschide 4 sesiuni de primire a Dosarelor Cererilor de Finanțare astfel:

Sesiunea 1/2017	
Masura 2 – *Agricultura si procesare competitiva*	28 Iulie 2017 – 28 August 2017
Masura 3 – *Sprijinirea noilor exploatatii si intreprinderi*	
Masura 5 – *Investitii in domeniul non-agricol*	21 Iulie 2017 – 21 August 2017
Masura 7 – *Reinnoirea satelor*	
Sesiunea 2/2017	
Masura 1 – *Actiuni de informare si transfer de cunostinte prin actiuni demonstrative*	15 Noiembrie 2017 – 15 Decembrie 2017
Masura 2 – *Agricultura si procesare competitiva*	20 Noiembrie 2017 – 20 Decembrie 2017
Masura 3 – *Sprijinirea noilor exploatatii si intreprinderi*	
Masura 5 – *Investitii in domeniul non-agricol*	
Masura 6 – *Incluziune sociala*	23 Noiembrie 2017 – 28 Februarie 2018
Masura 7 – *Reinnoirea satelor*	15 Noiembrie 2017 – 29 Decembrie 2017
Sesiunea 1/2018	
Masura 2 – *Agricultura si procesare competitiva*	6 Februarie 2018 – 8 Martie 2018
Masura 5 – *Investitii in domeniul non-agricol*	
Masura 7 – *Reinnoirea satelor*	
Masura 3 – *Sprijinirea noilor exploatatii si intreprinderi*	6 Februarie 2018 – 30 Martie 2018
Masura 4 – *Stimularea cooperarii si infiintarii formelor asociative*	12 Februarie 2018 – 30 Martie 2018
Sesiunea 2/2018	
Masura 2 – *Agricultura si procesare competitiva*	15 Mai 2018 – 15 Iunie 2018
Masura 3 – *Sprijinirea noilor exploatatii si intreprinderi*	25 Mai 2018 – 5 Iulie 2018
Masura 5 – *Investitii in domeniul non-agricol*	
Masura 4 – *Stimularea cooperarii si infiintarii formelor asociative*	25 Mai 2018 – 25 Iulie 2018
Masura 6 – *Incluziune sociala*	25 Mai 2018 – 28 Septembrie 2018
Masura 7 – *Reinnoirea satelor*	25 Mai 2018 – 25 Iunie 2018

Situatia detaliată a proiectelor selectate se prezinta astfel:

Denumire solicitant	Titlul proiectului	Ajutorul public nerambursabil (euro)	Locuri de munca nou create/ populatia neta	Domeniu de interventie
Masura 1 – "*Actiuni de informare si transfer de cunostinte prin actiuni demonstrative***"**				
Universitatea de Stiinte Agricole si Medicina Veterinara "Ion Ionescu de la Brad" din Iasi	"Dezvoltare durabila prin actiuni de informare si transfer de cunostinte prin actiuni demonstrative pe tritoriul GAL Moldo-Prut"	9.790	0	1A
Masura 2 – „Agricultura si procesare competitiva"				
S.C. Miliard S.R.L.	„MODERNIZAREA SOCIETATII CU RASPUNDERE LIMITATA MILIARD, DIN LOCALITATEA BEREZENI, JUDETUL VASLUI"	98.685	1	2A
S.C. Agroclaas S.R.L.	„ACHIZITII UTILAJE AGRICOLE IN CADRUL SOCIETATII CU RASPUNDERE LIMITATA AGROCLAAS"	76.729	1	2A
S.C. Maduta Com S.R.L.	„MODERNIZAREA SOCIETATII CU RASPUNDERE LIMITATA MADUTA COM, DIN COMUNA STANILESTI, JUDETUL VASLUI"	99.729	1	2A
S.C. Agrotur S.R.L.	„MODERNIZAREA SOCIETATII CU RASPUNDERE LIMITATA AGROTUR, DIN COMUNA LUNCA BANULUI, JUDETUL VASLUI"	100.000	0	2A
S.C. Sandidicris S.R.L.	"ACHIZITII UTILAJE AGRICOLE IN VEDEREA MODERNIZARII EXPLOATATIEI VEGETALE"	99.327	0	2A
Bostiog Danut II	„MODERNIZARE FERMA ZOOTEHNICA BOSTIOG DANUT I.I. DIN COMUNA FALCIU"	79.642	0	2A
ZAB-ABGROCOM SRL	"Achizitii de utilaje si echipamente agricole in cadrul ZAB-AGROCOM S.R.L."	100.000	0	2A - 126.040 5A - 61.546 5C - 3.830
Masura 3 – „Sprijinirea noilor exploatatii si intreprinderi".				
Darabana Cristina-Catalina II	"Instalarea tinerei fermiere Darabana Cristina-Catalina II	40.000	0	2B
Bostiog Danut II	Infiintare atelier de tamplarie Bostiog Danut II	40.000	1	6A
Rusu Ioana Mihaela II	"Instalarea tinerei fermiere Rusu Mihaela"	40.000	0	2B
Bazgan Adrian II	"Instalarea tanarului fermier Bazgan Adrian I.I."	40.000	0	8/23/2018
PHotographers Team SRL	"ACHIZITIA DE ECHIPAMENTE LA PHOTOGRAPHERS S.R.L. DIN COMUNA HOCENI, JUDETUL VASLUI"	40.000	2	6A
SC Volo Complet-Clean SRL	„Achizitii echipamente pentru servicii de curatenie in cadrul VOLO COMPLET-CLEAN SRL"	40.000	1	6A
Masura 5 – „Investitii in domeniul non agricol".				
ZALA CLAUDIU II	MODERNIZARE ATELIER TAMPLARIE ZALA CLAUDIU INTREPRINDERE INDIVIDUALA	49999	1	6A
SC ZAB-AGROCOM SRL	Infiintare fabrica de peleti S.C. ZAB-AGROCOM S.R.L.	45.104	1	6A 5C
Chiritoiu Andrei-Florin Persoana Fizica Autorizata	„Infiintare fabrica de brichete din resturi vegetale Chiritoiu Andrei-Florin PFA"	42.411	1	5C, 6A
Masura 6 – „Incluziune sociala"				
Comuna Dodesti	"Centrul multifunctional de zi in comuna Dodesti, judetul Vaslui"	100.000	3	6B
Masura 7 – „Reinnoirea satelor"				
Comuna Oltenesti	"DOTAREA SERVICIULUI VOLUNTAR PENTRU SITUATII DE URGENTA, DIN COMUNA OLTENESTI, JUDETUL VASLUI"	70.200	2759	6B
Comuna Dodesti	"ACHIZITIE BULDOEXCAVATOR PENTRU COMUNA DODESTI, JUDETUL VASLUI"	89.030	1848	6B
Comuna Tatarani	"MODERNIZAREA SERVICIULUI VOLUNTAR PENTRU SITUATII DE URGENTA, DIN COMUNA TATARANI JUDETUL VASLUI"	96.923	2171	6B
Comuna Duda-Epureni	"ACHIZITII ECHIPAMENTE PENTRU INTERVENTII IN SITUATII DE URGENTA IN COMUNA DUDA-EPURENI, JUDETUL VASLUI"	74.758	4638	6B

Comuna Falciu	"Modernizare strazi in localitatea Rinzesti, comuna Falciu, judetul Vaslui"	100.000	500	6B
Comuna Vetrisoaia	"DOTAREA SERVICIULUI VOLUNTAR PENTRU SITUATII DE URGENTA AL COMUNEI VETRISOAIA, JUDETUL VASLUI"	93.000	3260	6B
Comuna Gagesti	"DOTAREA CU AUTOGREDER A COMUNEI GAGESTI, JUDETUL VALUI"	93.840	2024	6B
Comuna Blagesti	"DOTAREA CU AUTOSPECIALA DE POMPIERI A COMUNEI BLAGESTI, JUDETUL VASLUI"	83.840	1515	6B
Orasul Murgeni	"Achizitie dotari la Casa de Cultura din Orasul Murgeni, judetul Vaslui"	85.666	5610	6B
Comuna Padureni	"Pod metalic punct Pascal si Botez in sat Valeni, comuna Padureni, judetul Vaslui"	100.000	4028	6B
Comuna Berezeni	„Construire piata agroalimentara in comuna Berezeni, Judetul Vaslui"	98.455	4780	6B
Comuna Falciu	"Modernizarea si extinderea infrastructurii de agrement de la nivel local in comuna Falciu, judetul Vaslui"	100.000	4040	6B
Comuna Padureni	"Achizitii costume populare pentru activitati culturale in comuna Padureni, judetul Vaslui"	29.070	4028	6B
Comuna Lunca Banului	Spatiul public de recreere "Colacu" comuna Lunca Banului, judetul Vaslui	96.107	3501	6B
Comuna Hoceni	„Iluminat stradal din surse regenerabile în localitatea Tomșa, comuna Hoceni, județul Vaslui"	85.608	137	6B

În concluzie, **până la data de 30.09.2018:**

- **au fost depuse un număr de 33 proiecte selectate pentru finanțare în valoare de 2.437.914 euro în procent de 86,66% din alocarea financiară),**
- **29 de proiecte au fost contractate în valoare de 2.219.380 euro ceea ce înseamnă un procent de 78,90% din proiectele depuse;**
- **au fost efectuate plăţi în valoare de 638.000 euro, în procent de 22,68% din valoarea alocată finanțării proiectelor în cadrul Submăsurii 19.2**

Analiza detalaiată a condus catre conturarea următoarelor **concluzii si recomăndari** referitoare la obiectivele propuse in SDL:

Concluzii Obiectivul nr. 1: Favorizarea competitivităţii agriculturii

În cadrul acestui obiectiv au fost cuprinse priorităţile şi domeniile de intervenţie prin care GAL va asigura valorificarea potenţialului agricol , prin trei tipuri de intervenţii majore:

a) intervenţii prin instruire in scopul incurajării cooperării intre beneficiari şi creării unei baze de cunoştinţe (informare si acţiuni demonstrative in cele două sectoare relevante ale teritoriului:vegetal şi zootehnic).

b) intervenţii prin promovarea tehnologiilor inovatoare in scopul creşterii competitivităţii şi viabilităţii fermelor şi sprijinirea tinerilor fermieri.

c) intervenţii pentru participarea la lanţul agroalimentar,stimularea cooperării şi asocierii (circuite scurte, pieţe locale, creşterea valorii adăugate a produselor, diversificare).

La nivelul acestui obiectiv s-a reuşit stimularea participării solicitantilor de finanţare simultan la cel puţin două din acţiuni: acţiunea de instruire si acţiunea de investiţii, insă in ceea ce priveste acţiunea de cooperare /asociere (asa cum s-a propus in SDL), aceasta s-a demonstrat a ramane extrem de dificilă.

Competitivitatea a fost abordată inovativ la nivelul fiecărui proiect (7 proiecte selectate) , fiind luante în considerare şi aspectele de mediu şi cele sociale cum ar fi menţinerea tinerilor fermieri în teritoriul Moldo-Prut, crearea de noi locuri de muncă,reducerea efectelor negative asupra mediului, fiind astfel asigurate atingerea obiectivelor transversale de mediu si inovare.

S-a reuşit combinate activităţilor de investiţii cu cele demonstrative , insă nu şi cu cele de de cooperare, pană la data prezentului raport nefiind atins obiectivul de cooperare pe orizontală şi verticală intre actorii din lanţul de aprovizionare (lanţuri scurte) şi pieţe locale.

***Recomandări*: ca urmare a analizei făcute s-a constatat că populația rurală are inca un nivel scăzut de informare, instruire și inovare, mai ales în rândul fermierilor mici și mijlocii. Această situație se accentuează în contextul unor programe de pregătire insuficiente și capacității serviciilor de consiliere și inițiativelor de cercetare-inovare neadaptate fermierilor. Ca rezultat, majoritatea fermierilor sau managerilor fermelor mici și mijlocii nu au competențe suficiente în contextul nevoii de performanță în agricultură, iar conceptul de cooperare nu este inca agreat, dat fiind lipsa modelelor locale de succes.**

Având în vedere dificultatea realizării unui proiect de cooperare ce implică mai mulți parteneri cu competențe în domeniul finanțărilor europene nerambursabile, se consideră oportună o mai bună colaborare/informare a potențialilor beneficiari și o alocare mai mare a fondurilor având în vedere complexitatea proiectului (obținere avize/aprobări/eventuale certificate, realizare documentație specifică, contractarea consultanți etc.).

- **Concluzii Obiectivul 2: Asigurarea gestionării durabilă a resurselor naturale şi combaterea schimbărilor climatice**

În cadrul acestui obiectiv au fost cuprinse priorităţile şi domeniile de intervenţie prin care GAL va asigura utilizarea eficientă a apei,a energiei şi a resurselor regenerabile. Intervenţiile au fost si răman justificate de faptul că sectorul agricol prezintă o slabă utilizare şi valorificare a subproduselor, rezidurilor şi deşeurilor, iar in sectorul economic se inregistrează costuri ridicate cu energia şi apa.In cadrul proiectelor depuse investiţiile au vizat obţinerea de noi produse energetice din deşeuri şi reziduri şi utilizarea energiei din surse regenerabile in cadrul activităţii si eficientizarea suprafetelor irigabile.

Recomandări: Gestionarea apei şi a surselor din energie regenerabilă reprezintă un aspect esențial pentru România în ultimii ani, iar îmbunătățirea modului de gestionare eficientă a apei reprezintă o provocare.

Simplificarea procedurilor de accesare ar face mai accesibilă finanțarea beneficiarilor.

Redefinirea/extinderea zonei de intervenție pentru investițiile in infrastructura de irigații,ținând cont de prevederille Reg.1305/2013.

Mai multe informații și acțiuni demonstrative adresate solicitanților/beneficiarilor cu privire la modul de gestionare a eficienței apei în PNDR (prin broșuri, îndrumări, evenimente, etc) și mai multe documente ilustrative cu privire la oportunitățile oferite de finanțarea UE în acest domeniu.

În plus, trebuie precizat faptul că managementul apei este o problematică politică transversală, iar pentru o eficiență crescută în acest domeniu, este necesară o cooperare între ministere și agențiile guvernamentale existând o nevoie reală de a coordona strategiile, planurile de acțiune și sistemele de monitorizare la diferite niveluri ale intervenției guvernamentale.

- **Concluzii Obiectivul 3: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă** prin:

Proiectele depuse in cadrul celor 5 măsuri prin care s-a propus atingerea acestui obiectiv , au vizat diversificarea activităţilor,crearea locurilor de muncă ,sprijinirea activităţilor de incluziune socială, îmbunătăţirea infrastructurii la scară mică , a serviciilor publice, crearea şi diversificarea posibilităţilor de recreere, promovarea obiceiurilor tradiţionale, patrimoniului cultural şi natural, valorizarea specificului zonei şi a peisagisticii rurale. Prin proiectele selectate si contracate sunt atinse aproape toate nevoile identificate (6 proiecte in domeniul non agricol), manifestandu-se in egală măsură o capacitate extrem de redusă in cooperarea pe alte teme decat cele culturale, astfel incat acţiunile de cooperare intre actorii locali pentru încurajarea diversificării activităţii agricole in direcţia activităţilor privind sănătatea, integrarea socială, agricultură sprijinită de comunitate si educaţie cu privire la mediu si alimentaţie, răman in continuare o provocare greu de indeplinit.
La nivel GAL -ului Moldo-Prut , măsură dedicata sectorului public s-a dovedit a fi un real succes având în vedere numărul relative mare de proiecte (15 selectate , din care 14 contractate).

In cadrul acestui obiectiv au fost vizate si construirea, extinderea, modernizarea, dotarea de centre comunitare multifuncționale sociale, în scopul deservirii comunităților locale, inclusiv a minorităților locale, în special minoritatea rromă (1 proiect contractat).

Performanța redusă la momentul prezentului raport în accesarea fondurilor alocate măsurii sociale s-a datorat lipsei operatorilor economici cu experiență și expertiză care să vină în ajutorul potențialilor beneficiari cu soluții eficiente și pe termen lung, în sensul de a-i consilia în vedere completării fondurilor obținute prin GAL cu cele din POCU (sau alte programe specifice dezvoltării serviciilor sociale) prin care se pot finanța proiecte integrate ce urmăresc creșterea calității serviciilor sociale la nivelul comunităţii prin abordări inovative în furnizarea serviciilor sociale.

Recomandări:

Analiza a demonstrat că SDL a cuprins aproape toate nevoile comunităților din teritoriul GAL Moldo-Prut. Cu toate acestea, au fost identificate lipsuri în procesul de programare, aspect dovedit de faptul că resursele financiare alocate nu sunt suficiente pentru a face față *nevoilor actuale* teritoriale.

Prin urmare este esențială majorarea alocării financiare pentru a ne putea adapta mai bine nevoilor beneficiarilor și teritoriului GAL Moldo-Prut., având în vedere păstrarea coerenței interne a

bugetului general al SDL. În acest scop este de asemenea, esențial să se actualizeze analiza nevoilor teritoriilor și ale beneficiarilor pentru a asigura eficiența operațiunilor finanțate;

Întârzierile înregistrate în semnarea/implementarea/finalizarea proiectelor contractate cu AFIR au survenit din cauza modificărilor legislative semnificative și a volumului mare de proiecte aflate în verificare la nivelul instituțiilor amintite.

GAL va continua informarea potențialilor beneficiari eligibili de finanțare pentru M6 având în vederea necesitatea dezvoltării serviciilor sociale în teritoriul GAL Moldo-Prut.

Lipsa resurselor reprezintă una dintre principalele probleme care împiedică realizarea rezultatelor .Prin urmare, este esențială realocarea financiară pentru a se adapta mai bine nevoilor beneficiarilor și teritoriului, având în vedere păstrarea coerenței interne a bugetului general al SDL. În acest scop este de asemenea, esențial să se actualizeze analiza nevoilor teritoriilor și ale beneficiarilor pentru a asigura eficiența operațiunilor finanțate.

Având în vedere aspectele anterior menționate, considerăm că realizarea indicatorilor propuși și asumați prin SDL poate fi îndeplinită.

Ca urmare a evaluării finale, poate fi concluzionat că Strategia de Dezvoltare Locala este relevantă contextului actual, iar domeniile de interventii incluse in Strategie reflectă necesitățile-cheie de dezvoltare ale societății de pe teritoriul Moldo-Prut.

CAPITOLUL 3:
Context

Teritoriul Moldo-Prut este situat în partea estică a României, la graniţa cu Republica Moldova şi ocupă o suprafaţă de 1.573,62 km2 (excluzând teritoriul aferent oraşului Huşi), cuprinzând un număr de 19 comune şi 1 oraş. Traficul interior este focalizat pe axa rutieră orientată nord-sud Huşi-Murgeni (DN 24A), care se continuă spre nord, făcând legătura cu Republica Moldova prin punctul de frontieră de la Albiţa (DN 24B) şi cu municipiul Iaşi (DN 24B – DN 28). Spre sud, această axă se continuă spre Galaţi prin intermediul drumului naţional DN 26.

Elaborarea Strategiei de Dezvoltare Locală s-a realizat in perioada 06.01.2016-29.03.2016 in cadrul proiectului " Sprijin pregătitor pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locală pentru teritoriul Moldo-Prut, judeţul Vaslui", Sub-măsura 19.1, conform deciziei de finanţare D19100000115139000002-06.01.2016. Pentru elaborarea Strategie de Dezvoltare Locală s-au derulat o serie de activităţi, concretizate in acţiuni de informare- promovare, intâlniri cu grupurile de lucru , partenerii din teritoriu şi autorităţile de la nivel judeţean.

Actorii implicaţi in aceasta etapă, sunt reprezentaţi de : primării , fermieri, agenţi din mediul economic privat , asociaţii ale crescatorilor de animale si organizatii non guvernamentale, reprezentanţi ai societatii civile, structura asocierii fiind urmatoarea :

- 3 organisme din sectorul pubilc , din care:
  - 1 organizaţie de utilitate publica pentru imbunătăţiri funciare (mediu)
  - 2 comune
- 9 agenti economici din domeniul privat, din care:
  - 7 agenţi economici cu obiect de activitate cultivarea cerealelor
  - 1 agent economic cu obiect de activitate comerţ
  - 1 agent economic cu obiect de activitate amenajare peisagistică
- 3 reprezentanti ai societatii civile, din care:
  - 1 unitate de cult reprezentant al minorităţilor etnice rome cu domeniul de activitate socială
  - 1 asociaţie a crestatorilor de animale
  - 1 asociaţie cu domeniul de activitate cultural

Ponderea partenerilor publici , privaţi , ai reprezentanţilor societăţii civile si persoanelor fizice din numarul total al partenerilor este următoarea:

- parteneri publici 20 %
- societatea civilă 20 %
- parteneri privati 60%

Prin Strategia de Dezvoltare Locală propusă pentru teritoriul Moldo-Prut din judeţul Vaslui se doreşte exploatarea unor modalităţi noi de asigurare a competitivităţii şi imbunătaţirea calităţii vieţii in această zonă, atat pentru agenţii economici, familiile de agricultori cat şi pentru populaţia rurală . Prin implementarea Strategiei propuse, se oferă celor 20 de comunităţi ale teritoriului Moldo-Prut o metodă de implicare in orientarea dezvoltării viitoare a zonei ,activarea şi mobilizarea resursele locale, consolidarea capacităţilor locale privind utilizarea fondurile LEADER, dar şi a altor surse pentru finanţarea proiectelor de dezvoltare a spaţiului rural. Prin Strategia de Dezvoltare Locală a teritoriului Moldo-Prut din judeţul Vaslui se urmăreşte susţinerea acelor sectoare şi categorii de beneficiari care, au fost identificate in teritoriu ca fiind de importanţă majoră pentru dezvoltarea zonei, fiind abordate trei tipuri de intervenţii:

-intervenţii prin investiţii pentru promovarea tehnologiilor inovatoare,

- intervenţii pentru instruire şi acţiuni demonstrative

- intervenţii pentru susţinerea constituirii de parteneriate şi forme asociative.

Cele trei tipuri de intervenţii sunt susţinute prin 7 măsuri intre care este asigurată complementaritatea şi sinergia prin criteriile de selecţie locale stabilite şi care asigură atingerea celor trei obiective generale şi obiectivele transversate :

- Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă ;
- Favorizarea competitivității agriculturii;
- Asigurarea gestionării durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice.

Parteneriatul a stabilit 7 măsuri relevante prin care se asigură indeplinirea nevoilor identificate in teritoriu, ţinand cont şi de punctele forte ale acestuia, prin care vor fi atinse cele trei obiective de dezvoltare rurală. S-a ales combinarea celor mai coerente criterii adaptate nevoilor şi priorităţilor stabilite, astfel incat să se rezolve cele mai urgente nevoi.

În ceea ce priveşte ierarhizarea priorităţilor şi măsurilor, dat fiind mărimea şi specificul teritoriului şi problemelor ce se doresc a se rezolva, P6 şi P2 sunt prioritare, alocările fiind de 53,39% şi 20,27%, urmate de P3, P5 si P1, cu 3,70%,2,47%, respective 0,18% din bugetul alocat, cu ajutorul cărora se ating cele 3 obiective de dezvoltare şi obiectivele transversale:

Obiectivul nr. 1: Favorizarea competitivităţii agriculturii

În cadrul acestui obiectiv au fost cuprinse priorităţile şi domeniile de intervenţie prin care GAL va asigura valorificarea potenţialului agricol , prin trei tipuri de intervenţii majore:

a) intervenţii prin instruire in scopul incurajării cooperării intre beneficiari şi creării unei baze de cunoştinţe (informare si acţiuni demonstrative in cele două sectoare relevante ale teritoriului:vegetal şi zootehnic).

b) intervenţii prin promovarea tehnologiilor inovatoare in scopul creşterii competitivităţii şi viabilităţii fermelor şi sprijinirea tinerilor fermieri.

c) intervenţii pentru participarea la lanţul agroalimentar,stimularea cooperării şi asocierii (circuite scurte, pieţe locale, creşterea valorii adăugate a produselor, diversificare).

Cele trei intervenţii se regăsesc in criteriile locale stabilite in cadrul fiecarei măsuri, astfel incat să se realizez complementaritatea şi sinergia intre măsuri (participarea simultană la cel puţin două din acţiuni: instruire, investiţii, cooperare /asociere). Intervenţiile sunt justificate de faptul că sectorul agricol prezintă o slabă valorificare a potenţialului natural material, uman şi financiar . Competitivitatea va fi abordată inovativ luand în considerare şi aspectele de mediu şi cele sociale cum ar fi menţinerea tinerilor fermieri în teritoriul Moldo-Prut,prin crearea de noi locuri de muncă,reducerea efectelor negative asupra mediului, fiind asigurate atingerea obiectivelor transversale de mediu si inovare.

Principalele priorităţi si domenii de intervenţie stabilite în urma analizei diagnostic şi a analizei SWOT, conform Reg 1305 /2013 ,sunt următoarele:

- **P1 Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale.**
  - 1A Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale
  - Măsura prin care se se va atinge această prioritate este M1-ACŢIUNI DE INFORMARE SI TRANSFER DE CUNOSTINŢE PRIN ACŢIUNI DEMONSTRATIVE

- **P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor .**
  - 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole
  - 2B Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și în special, a reînnoirii generațiilor

Măsurile prin care se va atinge această priorite sunt M1-ACŢIUNI DE INFORMARE SI TRANSFER DE CUNOSTINŢE PRIN ACŢIUNI DEMONSTRATIVE ;M2-AGRICULTURĂ ŞI PROCESARE

COMPETITIVĂ, M3- SPRIJINIREA NOILOR EXPLOATAŢII ŞI ÎNTREPRINDERI şi M4-STIMULAREA COOPERĂRII ŞI INFIINŢĂRII FORMELOR ASOCIATIVE

Vor fi combinate activităţile de investiţii cu cele demonstrative şi de de cooperare in scopul rezolvării nevoile de dezvoltare de noi produse, practici , procese şi tehnologii in sectoarele agricole şi alimentare.

- **P3 Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură .**
  - 3A Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale

Măsurile prin care se vor atinge această prioritate sunt M2-AGRICULTURĂ ŞI PROCESARE COMPETITIVĂ şi M4-STIMULAREA COOPERĂRII ŞI INFIINŢĂRII FORMELOR ASOCIATIVE

Acţiunile de cooperare vor atinge nevoile de cooperare pe orizontală şi verticală intre actorii din lanţul de aprovizionare (lanţuri scurte) şi pieţe locale.

- **Obiectivul 2: Asigurarea gestionării durabilă a resurselor naturale şi combaterea schimbărilor climatice**
  - **P5 Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic**
    - 5A Eficientizarea utilizării apei in agricultură
    - 5B Eficientizarea utilizării energiei în sectorul agroalimentar
    - 5C Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei

Măsurile prin care se va atinge această prioritate sunt: M2-AGRICULTURĂ ŞI PROCESARE COMPETITIVĂ prin latura „verde” şi M5-INVESTITII IN DOMENIUL NON AGRICOL. Cele trei intervenţii (utilizarea eficientă a apei,a energiei şi a resurselor regenerabile) vor fi criterii de selecţie in cadrul măsurii M2. Intervenţiile sunt justificate de faptul că sectorul agricol prezintă o slabă utilizare şi valorificare a subproduselor, rezidurilor şi deşeurilor, iar in sectorul economic se inregistrează costuri ridicate cu energia şi apa.In cadrul măsurii M5 se va incuraja obţinerea de noi produse energetice din deşeuri şi reziduri şi utilizarea energiei din surse regenerabile in cadrul activităţii.

- **Obiectivul 3: Obţinerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor şi comunităţilor rurale, inclusiv crearea şi menţinerea de locuri de muncă** prin:

- **P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale**
  - 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă;
  - 6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;

Cele 5 măsuri prin care se va atinge această prioritate, **respectiv M3- SPRIJINIREA NOILOR EXPLOATAŢII ŞI ÎNTREPRINDERI ;M4-STIMULAREA COOPERĂRII SI INFIINŢĂRII FORMELOR ASOCIATIVE, M5-INVESTITII IN DOMENIUL NON AGRICOL, M6-INCLUZIUNE SOCIALĂ, M7-REANOIREA SATELOR**, vizează diversificarea activităţilor,crearea locurilor de muncă ,sprijinirea activităţilor de incluziune socială, îmbunătăţirea infrastructurii la scară mică inclusiv investiţii in domeniul energiei regenerabile şi a economisirii energiei, a serviciilor publice, crearea şi diversificarea posibilităţilor de recreere, promovarea obiceiurilor tradiţionale,patrimoniului cultural şi natural, valorizarea specificului zonei şi a peisagisticii rurale. Deoarece s-a constatat o capacitate extrem de redusă in cooperarea pe alte teme decat cele culturale,prin măsura M4 vor fi promovate acţiuni de cooperare intre actorii locali pentru încurajarea diversificării activităţii agricole in direcţia activităţilor privind sănătatea, integrarea socială, agricultură sprijinită de comunitate si educaţie cu privire la mediu si alimentaţie.

Suma publică totală alocată pentru Strategia de Dezvoltare Locală a teritoriului Moldo-Prut este de **2.836.785 Euro**. Algoritmul de calcul pentru componenta A de **2.836.785** Euro este valoarea aferentă teritoriului și populației acoperite de parteneriat, respectiv:

19,84 Euro/locuitor x 64.828 locuitori =1.286.187,52 euro
985,37 Euro/km² x 1.573,62 km² = 1.550.597,94 euro

Din suma totala de 2.836.785 euro , 20% , respectiv suma de 567.357 euro va fi destinată funcţionării GAL , iar 80% , respectiv suma de 2.269.428 euro este destinată implementării proiectelor care răspund celor 5 priorităţi stabilite in cadrul GAL.

Valoarea aferentă fiecărei priorități s-a stabilit in funcţie de ierarhizarea acestora in SDL , respectiv de valoarea indicativă propusă pentru fiecare măsură şi contribuţia acestora la rezolvarea nevoilor identificate in analiza diagnostic , SWOT și indicatorii de rezultat stabiliți. În ceea ce priveşte ierarhizarea priorităţilor şi măsurilor, dat fiind mărimea şi specificul teritoriului şi problemelor ce se doresc a se rezolva, P6 şi P2 sunt prioritare, alocările fiind de 53,39% şi 20,27%, urmate de P3, P5 si P1, cu 3,70%,2,47%, respective 0,18% din bugetul alocat.

Prioritatea P6 **Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale** are alocată cea mai mare sumă, respectiv 1.514.428 euro şi este indeplinită cu ajutorul a 5 măsuri: **M3- SPRIJINIREA NOILOR EXPLOATAŢII ŞI ÎNTREPRINDERI** cu o sumă alocată de 120.000 euro **;M4-STIMULAREA COOPERĂRII SI INFIINŢĂRII FORMELOR ASOCIATIVE cu o sumă alocată de 5.000 euro, M5-INVESTITII IN DOMENIUL NON AGRICOL** cu o sumă alocată de 120.000

euro**, M6-INCLUZIUNE SOCIALĂ** cu o sumă alocată de 200.000 euro**, M7-REANOIREA SATELOR** cu o sumă alocată de 1.069.428 euro. Cea de a doua prioritate **P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor ,**are alocată suma 575.000 euro.Măsurile prin care se va atinge această priorite sunt **M1-ACŢIUNI DE INFORMARE SI TRANSFER DE CUNOSTINŢE PRIN ACŢIUNI DEMONSTRATIVE** cu o sumă alocată de 5.000 euro **;M2-AGRICULTURĂ ŞI PROCESARE COMPETITIVĂ** cu o sumă alocată de 400.000 euro**, M3- SPRIJINIREA NOILOR EXPLOATAŢII ŞI ÎNTREPRINDERI** cu o sumă alocată de 120.000 euro şi **M4-STIMULAREA COOPERĂRII ŞI INFIINŢĂRII FORMELOR ASOCIATIVE** cu o sumă alocată de 50.000 euro.Cea de a treia prioritate este **P3 Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură** cu o sumă alocată de 105.000 euro. Măsurile prin care se vor atinge această prioritate sunt **M2-AGRICULTURĂ ŞI PROCESARE COMPETITIVĂ** cu o sumă alocată de 100.000 euro **şi M4-STIMULAREA COOPERĂRII ŞI INFIINŢĂRII FORMELOR ASOCIATIVE** cu o sumă alocată de 5.000 euro **.** Cea de a patra prioritate este **P5 Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic,** cu o sumă alocată de 70.000 euro **.** Măsurile prin care se va atinge această prioritate sunt**: M2-AGRICULTURĂ ŞI PROCESARE COMPETITIVĂ** prin latura „verde” cu o sumă alocată de 40.000 euro şi **M5-INVESTITII IN DOMENIUL NON AGRICOL** cu o sumă alocată de 30.000 euro.

Cea de a cincea prioritate este **P1 Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și în zonele rurale** cu o sumă alocată de 5.000 euro, atinsă prin măsura **M1-ACŢIUNI DE INFORMARE SI TRANSFER DE CUNOSTINŢE PRIN ACŢIUNI DEMONSTRATIVE .**

CAPITOLUL 4:
Scopul şi obiectivele evaluării

Evaluarea este o estimare periodică a proiectării, implementării şi a rezultatelor unui proces în desfăşurare sau finalizat, în speţă a Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL-ului. Scopul este de a ajuta în luarea deciziilor, pentru a stabili realizarea sau valoarea, pentru a obţine o perspectivă de ansamblu asupra iniţiativelor anterioare sau existente, pentru a permite analiza/ reflecţia şi a ajuta la identificarea schimbărilor viitoare necesare. De asemenea, evaluarea ajută la o mai bună utilizare a resurselor in acţiunea GAL-ului Moldo-Prut de abordare a nevoilor populaţiei locale.

Prin realizarea acestui raport de evaluare, se doreşte eficientizarea proceselor de planificare, gestionare şi a efectuării activităţilor organizaţionale ale GAL Moldo-Prut.

Procesul de evaluare a SDL MOLDO-PRUT are două mari **obiective**:

- de a raporta și demonstra la diferite nivele, prin colectarea de informatii și dovezi solide, atat din cadrul materialelor elaborate de GAL, cat si pe baza datelor din teren, modul în care s-a acţionat, cum au fost utilizate resursele şi ce rezultate si efecte au fost obţinute prin implementarea SDL;
- de a inţelege ce şi cum funcţionează sau de ce nu funcţionează (factorii şi mecanismele care influentează rezultatele SDL) contribuind astfel la identificarea unor eventuale măsuri de corecţie pentru actuala strategie (pentru a îmbunătăţi eficacitatea, eficienţa, relevanţa, impactul, sustenabilitatea acesteia) şi la formularea de lecţii utile pentru îmbunătăţirea modului de proiectare şi implementare ale strategiei viitoare.

Relaţia dintre factorii interesaţi privind evaluarea SDL şi informaţiile furnizate de către evaluare se prezintă după cum urmează:

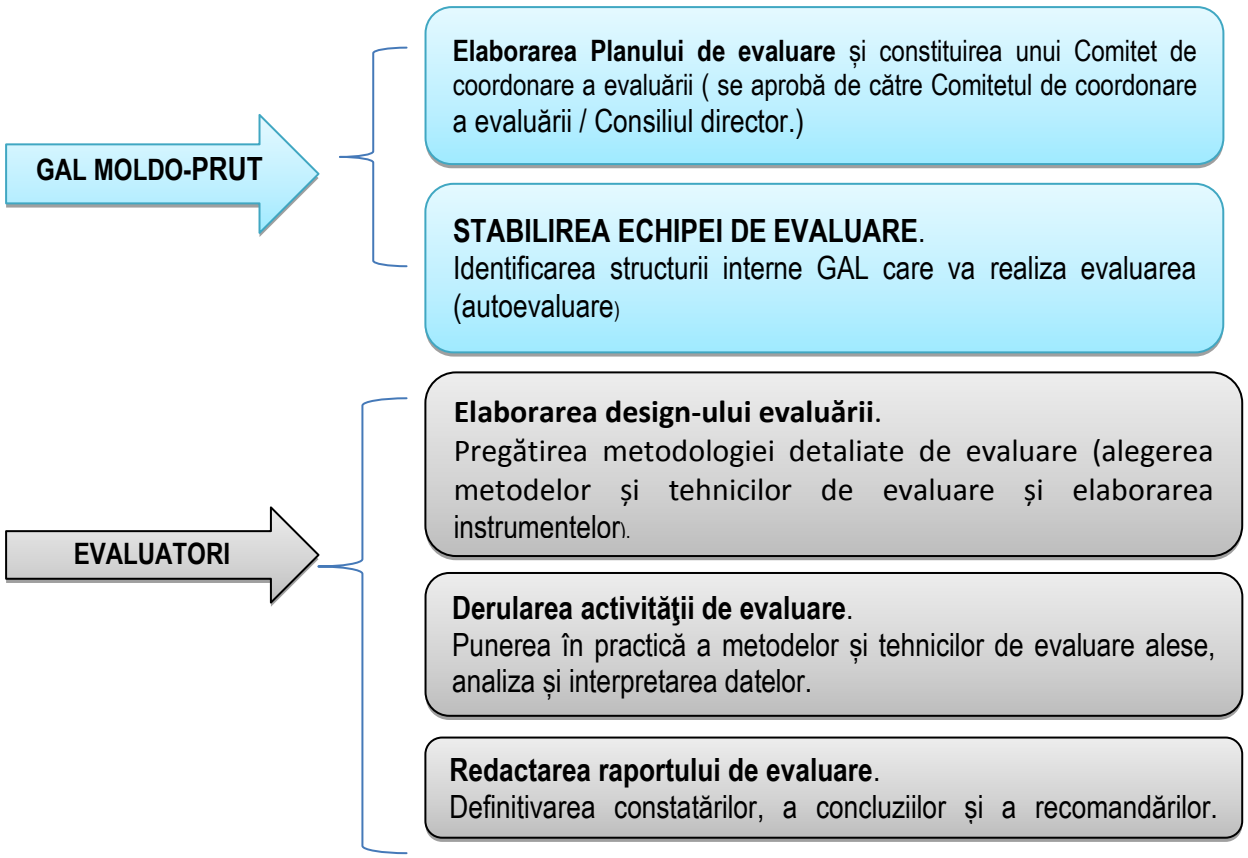
CATEGORIA DE FACTORI INTERESAȚI	INFORMAȚII FURNIZATE DE CĂTRE EVALUARE
Entități implicate în implementarea și evaluarea PNDR: Autoritatea de Management, RNDR, evaluatorul la nivel PNDR.	· Contribuția strategiei la domeniul de intervenție 6B
	· Informații privind rezultatele și efectele obținute prin implementarea strategiei
	· Modul în care abordarea LEADER a contribuit la obținerea rezultatelor și efectelor
	· Identificarea unor eventuale măsuri de corecție a strategiei sau a implementării acesteia
Entități instituționale responsabile de elaborarea și implementarea de politici de dezvoltare teritorială	· Rolul GAL la nivel teritorial, modul și măsura în care strategia de dezvoltare locală contribuie la dezvoltarea teritorială
Beneficiari ai strategiei, alți factori	· Analiza modului de utilizare a resurselor, justificarea distribuției acestora la nivel teritorial și sectorial

interesați publici și privați la nivel local	· Analiza contribuției GAL și a strategiei la dezvoltarea teritoriului
Partenerii din cadrul GAL, Consiliul director GAL	· Analiza primelor reacții din teritoriu la implementarea strategiei, pentru o eventuală reorientare a resurselor acesteia
	· Analiza percepției privind GAL și activitatea sa, la nivelul diverșilor factori interesați de la nivel local
	· Lecții privind strategia de dezvoltare locală viitoare
Echipa tehnică a GAL	· Îmbunătățirea managementul implementării strategiei, prin analiza activității administrative și de animare a GAL pentru a înțelege cum funcționează acestea și de ce

Pentru evaluarea implementării SDL a teritoriului Moldo-Prut din Judeţul Vaslui au fost dezvoltate o serie de tematici specifice, precum **evaluarea realizărilor** strategiei, respectiv **rezultatele implementării strategiei**, **eficienţa** şi **eficacitatea** acestoraîn îndeplinirea obiectivelor strategiei, aprecierea **valorii adăugate** create prin mecanismul de implementare şi activităţile de animare, etc.

Conform prevederilor din PNDR, GAL-urile trebuie să asigure la nivel local evaluarea SDL și să furnizeze informații relevante privind monitorizarea și evaluarea SDL, potrivit art. 71 din Reg. (UE) nr. 1305/2013. Pentru a exista concordanță între termenul stabilit pentru evaluarea la nivel de GAL și la nivel de program, ***prima evaluare*** *realizată de GAL* va avea ca referință perioada cuprinsă ***între semnarea primului contract subsecvent de finanțare aferent sub-măsurii 19.4, respectiv data de 19.12.2016 și data de 01.10.2018***.

Principalele etape ale prezentului proces de evaluare sunt:

GAL MOLDO-PRUT

Diseminarea rezultatelor evaluării.
Transmiterea raportului de evaluare factorilor interesați și publicarea acestuia pe site-ul GAL.

Cea de-a doua evaluare vizează întreaga perioadă de implementare a SDL cu termen limită de transmitere până la 10 octombrie 2019.

Evaluarea are la bază Planul de Evaluare elaborat de GAL, ce cuprinde secțiunile obligatorii menționate în Ghidul Operațional privind evaluarea implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală, cu următoarele componente:

- ***Componenta generală LEADER*** - elemente de evaluare care să contribuie la evaluarea PNDR 2014-2020;
- ***Componenta specifică SDL*** - analiza privind implementarea SDL (îndeplinirea obiectivelor și indicatorilor specifici SDL, evaluarea valorii adăugate la nivel local, impactul SDL în teritoriul GAL la nivel de management, animare a teritoriului, cooperare, implicare a partenerilor etc.).

Planificarea evaluarii SDL MOLDO-PRUT:

	Planificarea evaluarii – etapele evaluarii	**Din data de:**	**Pina in data de:**
Planificare	Formularea Intrebarilor de evaluare	1 Octombrie 2018	1 Noiembrie 2018
Planificare/ Exe cutie	Obtinerea raspunsurilor la intrebari	1 Noiembrie 2018	15 ianuarie 2019
Executia	Analiza raspunsurilor interne (Echipa GAL + CD) ; Membrii Asociaţiei , Beneficiarii Asociaţiei Terti (cca. 34 de chestionare /raspunsuri)	15 ianuarie 2019	5 februarie 2019
Elaborarea raportului	Sinteza răspunsurilor şi concluzia principal : **modalitatea de operare a strategiei, precum şi efectele şi rezultatele pe care le generează**	5 februarie 2019	20 februarie 2019
	Finalizarea documentatie de raportare /evaluare	20 februarie 2019	25 februarie 2019
	Transmitere la LEADER a Raportului de evaluare a SDL	25 februarie 2019	28 februarie 2019

CAPITOLUL 5:
Metodologia de evaluare

5.1 Metodele si tehnicile de evaluare

Procesul de evaluare a fost structurat în conformitate cu Ghidul operaţional privind evaluarea implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală iar constatările au avut loc în baza dovezilor colectate în procesul evaluării şi au servit temei pentru concluziile corespunzatoare. Lecţiile învăţate au fost formulate ca urmare a analizei constătarilor şi concluziilor, iar recomandările au fost structurate conform domeniilor de intervenţie ale Strategiei.

Analiza logicii interne şi a formulării GAL-ului a permis evaluatorilor să înţeleagă ierarhia obiectivelor, măsurile şi domeniile de intervenţie propuse care au făcut obiectul evaluării. În acest sens s-au luat în considerare:

- Valabilitatea evaluării şi a obiectivelor generale: s-a studiat evaluarea GAL-ului, pentru a aprecia pertinenţa continuităţii obiectivelor stabilite în cadrul strategiei şi s-au extras, când a fost cazul, recomandări pentru a propune o reorientare a strategiei astfel încât să răspundă posibilelor schimbări observate.
- Pertinenţa şi coerenţa strategiei şi a contribuţiei sale la priorităţile comunitare de tip orizontal.
- Relevanţa s-a evaluat analizând legătura dintre obiectivele prioritare ale strategiei si principalele puncte stabe identificate.
- Rezultatul analizei au fost incorporate ca punct de plecare pentru răspunsul la întrebările de evaluare care vizează priorităţile orizontale.

Din punct de vedere metodologic, echipa de evaluatori a utilizat o abordare mixtă, folosind diferite metode pentru a colecta și/sau verifica informațiile corespunzătoare, înlăturând astfel contradicţiile şi asigurând încredere în validitatea metodologiei.

Echipa de evaluare a definit **criterii specifice** pentru fiecare din întrebările de evaluare în parte. Aceste criterii permit stabilirea pasului intermediar pentru a face legătura dintre întrebările de evaluare, indicatorii relaţionaţi şi sursele de informare disponibile. Criteriile de evaluare au fost definite la faza 1 a evaluării plecând de la desfăşurarea logică a SDL şi înţelegerea fiecărei măsuri în parte şi a temelor de evaluare. La elaborarea criteriilor de evaluare s-a acordat o atenţie specială relaţiei lor logice cu obiectivele specifice ale fiecărei măsuri evaluate, astfel încât să se poată stabili un pas intermediar între temele de evaluare şi realizările implementate în cadrul fiecărei măsuri.

Datele cantitative au fost obţinute prin desfăşurarea activităţilor de birou, informaţiile necesare fiind acoperite de activităţile de monitorizare ale GAL Moldo-Prut. Pentru a exprima valoarea adaugată a proiectelor implementate în cadrul strategiei, s-a procedat la obţinerea datelor calitative, aceste informaţii fiind necesare pentru a evalua calitatea sau durabilitatea acțiunilor finanțate și măsura în care comunitatea consideră că acestea sunt valoroase.

Astfel, pe baza analizei **rapoartelor de monitorizare** (lunare şi trimestriale), s-au obtinut date precise, riguroase, reprezentative din punct de vedere statistic.

Prin utilizarea **anchetei - sondajului de opinie**, în cadrul grupului ţintă format de beneficiarii de proiecte finanţate prin GAL Moldo-Prut, au fost obţinute atât date calitative cât şi cantitative privind efectele implementarii SDL.

Nr. Crt	Tematica	Ce se evaluează în cadrul temei
1	***Logica de intervenție a SDL***	În ce măsură logica de intervenție a SDL este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare?
		Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza SDL?
2	***Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de SDL***	În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?
3	***Valoarea adăugată datorată metodei LEADER***	Ce beneficii au fost obținute datorită metodei Leader?
5	***Factorii de succes și de insucces***	Care sunt factorii de succes interni și externi care au influențat implementarea SDL? Rezultate obținute
5	***Contribuția SDL la aria de intervenție 6B***	Contribuția efectivă a SDL la dezvoltarea locală în zonele rurale, conf orm criteriilor de evaluare și indicatorilor comuni aferenți ariei 6B

5.2 Descrierea temelor de evaluare corelate cu descrierea elementelor cheie ale evaluării – întrebări de evaluare, criterii, indicatori

Elaborarea intrebărilor de evaluare s-a realizat ţinând cont de principalele obiective ale SDL şi domeniile de intervenţii aferente fiecarui obiectiv, prezentate in capitolul III.

Modelul de evaluare bazat pe un ansamblu de întrebări cheie necesită o metodă strictă de răspuns la fiecare din întrebări astfel încât să permită interrelaţionarea răspunsurilor de evaluare.

Paşii care s-au urmat pentru tratarea temelor de evaluare sunt următorii:

- Scopul şi înţelegerea întrebării: Pentru a stabili efectul său.
- Criterii şi indicatori de evaluare: Sunt elaboraţi de către echipa de evaluare în funcţie de efectul fiecărei întrebări, de analiza contextului SDL şi de sursele de informaţii disponibile.
- Răspunsul: Răspunsul la întrebare prezintă succint şi argumentat concluziile şi analizele anterioare. Se formulează atunci când respectivul proces s-a încheiat.
- Concluzii şi recomandări: Răspunsul nu se prezintă în mod izolat ci se relaţionează cu strategia şi execuţia GAL-ului în contextul său pentru a emite concluzii în ceea ce priveşte strategia şi a recomanda acţiuni corective care au ca scop îmbunătăţirea impactului său final şi a procesului de supraveghere şi evaluare.
- Limitările răspunsului: Luarea în calcul a limitărilor răspunsului este esenţială pentru evaluarea efectului acestuia. Astfel, este o informaţie necesară pentru recomandarea de

îmbunătăţiri privind gestiunea viitoare a SDL care să ajute la soluţionarea limitelor identificate.

Întrebările de evaluare: identifică elementele asupra cărora evaluarea va trebui să se concentreze şi reprezintă modul în care vor fi analizate și demonstrate rezultatele, eficacitatea, eficienţa şi alte elemente privind implementarea strategiei, considerate relevante.

În conformitate cu metodologia de evaluare definită în Ghidului Comisiei Europene, fiecărei întrebări de îi sunt asociate unul sau mai multe **criterii de evaluare/analiză.**

Criteriile de evaluare sunt elemente prin care se poate aprecia succesul intervenției, indicând astfel modul cel mai adecvat de a formula răspuns la întrebarea de evaluare.

Criteriile de evaluare se măsoară prin indicatori adecvați (de realizare, de rezultat) care pot fi atât cantitativi, cât și calitativi.Alături de criteriile de evaluare/analiză, pentru fiecare întrebare de evaluare a fost delimitată contribuția relevantă a unuia sau mai multor indicatori comuni și adiționali de realizare și de rezultat (în cazul în care nu au fost identificați indicatori de rezultat și/sau de impact relevanți în raport cu o anumită întrebare de evaluare, răspunsul la respectiva întrebare a fost elaborat în baza informațiilor colectate din alte surse de date precum cercetarea de birou), aceștia fiind evaluați în baza gradului de atingere a țintelor propuse.

5.2.1 Tematica evaluării

Tematica evaluării s-a definit conform cerintelor evaluarii pe 5 niveluri, fiind stabilite întrebările de evaluare aferente fiecărei teme, cuprinse in tabelul de mai jos.

Nr. Crt	Tematica	Ce se evaluează în cadrul temei
1	***Logica de intervenție a SDL***	În ce măsură logica de intervenție a SDL este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare?
		Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza SDL?
2	***Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de SDL***	În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?
3	***Valoarea adăugată datorată metodei LEADER***	Ce beneficii au fost obținute datorită metodei Leader?
4	***Factorii de succes și de insucces***	Care sunt factorii de succes interni și externi care au influențat implementarea SDL? Rezultate obținute.
5	***Contribuția SDL la aria de intervenție 6B***	Contribuția efectivă a SDL la dezvoltarea locală în zonele rurale, co nform criteriilor de evaluare și indicatorilor comuni aferenți ariei 6B

Astfel, elementele de evaluare au fost sintetizate in urmatoarele intrebari:

Întrebări de evaluare	Termeni cheie ai evaluării/criterii de evaluare	Sursa informațiilor
În ce măsură logica de intervenție a SDL GAL Moldo-Prut este încă relevantă pentru nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?	Nevoile la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel/s-au modificat ?	Informațiile au fost obținute din: 1. Analiza documentelor depuse de beneficiari 2. analiza datelor administrative 3. analiza raportărilor lunare/trimestriale 4. analiza rapoartelor de activitate/intermediare/încheiate în urma vizitelor pe teren și nu în ultimul rând procesele verbale ale activităților de animare 5. Alte documente relevante –SDL, Ghiduri, literatura de specialitate etc
	Măsurile din cadrul SDL au fost adaptate pentru a răspunde dinamicii nevoilor ?	
Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza SDL?	Sunt activitățile prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate?	
	Sunt definiți indicatorii de realizare pentru conturarea unei imagini clare asupra rezultatelor obținute?	
În ce măsură u fost atinse obiectivele SDL sau care este posibilitatea atingerii acestora pe viitor, având în vedere progresul la momentul realizării evaluării?	Nr. măsurilor ce contribuie la atingerea celor 3 obiective SDL .	
În ce măsură intervenţia strategiei a contribuit la implementarea agriculturii de precizie si îmbunătăţirea cunoştinţelor de bază prin acţiuni demonstrative şi acţiuni de informare în rândul fermierilor?	Nr. de fermieri sprijiniti Nr de activitati de istruire si demonstrative	
În ce măsură a contribuit SDL la imbunatatirea conditiilor de viata?	Întreprinderile non-agricole/fermele agricole și-au îmbunătățit activitatea	
	Condiţiile de viaţă ale locuitorilor s-au imbunătăţit prin realizarea investiţiilor în infrastructura la scară mică	
În ce măsură alocarile financiare au fost investite eficient?	Au fost stimulate investitiile in tehnologii inovatoare, utilizarea eficienta a resurselor si a surselor regenerabile de energie?	
Ce beneficii au fost obtinute datorita metodei LEADER?	Capitalul social s-a îmbunătățit (spre exemplu învățarea colectivă, schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, dezvoltarea de competențe și capacități, dezvoltarea unor rețele etc.)	
Cum a influentat Programul LEADER (contributia SDL)creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private?	Guvernanța locală s-a îmbunătățită la nivel local (spre exemplu îmbunătățirea gestionării funcțiilor administrative pe plan local, implicare sporită a comunității și factorilor interesați în luarea deciziilor, creșterea rolului GAL în guvernanța pe diferite niveluri, creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private etc.).	

In ce masură, proiectele finantate prin LEADER (SDL) au contribuit la dezvoltarea spiritului antreprenorial?	Rezultele implementării SDL-urilor *(ex.* crearea de locuri de muncă, realizarea unor produse inovatoare, infrastructură de bază, etc.) au generat îmbunătățirea calității vieții în teritoriul vizat de strategie.	
Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	Realizarea/nerealizarea indicatorilor de monitorizare specifici domeniilor de activitate în dependența de factori interni(gradul de implicare al partenerilor, competențele personalului GAL, gradul de implicare al angajaților etc) și factori externi (respectarea termenelor, colaborarea cu AFIR etc)	
În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltare în zonele rurale?	Serviciile și infrastructura locală în teritoriul GAL au fost îmbunătățite	
	SDL a determinat crearea de oportunități de ocuparea forței de muncă	

Tema I. Logica interventiei Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului Moldo-Prut din judetul Vaslui

Intrebarea 1: În ce măsură logica de intervenţie a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă faţă de nevoile socio-economice şi potenţialul de dezvoltare ale teritoriului?

CRITERII DE EVALUARE:

- Nevoile de la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel, s-au modificat.
- Măsurile din cadrul SDL au fost revizuite, în caz de necesitate, pentru a ţine cont de dinamica acestor nevoi.

INDICATORI:

- Numărul de nevoi/măsuri din cadrul SDL revizuite

	Tema de evaluare	Ce se evaluează în cadrul temei	Întrebări de evaluare	Criterii de evaluare		Indicatori	
				Criteriul	Obs	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat
TEMA DE EVALUARE NR. 1	Logica intervenției SDL	Relevanța SDL față de nevoile și potențialul de dezvoltare din teritoriu (obligatoriu cf. AM PNDR)	1. În ce măsură logica de intervenție a SDL GAL Moldo-Prut este încă relevantă pentru nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?	Nevoile la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel/s-au modificat?	Insuficienta valorii alocate pe strategie. Acestea nu s-au reflectat intr-un număr mare de proiecte depuse, fiind solicitări mai ales după inchiderea apelurilor de proiecte.	Numărul de măsuri din cadrul SDL revizuite = 0	Număr de proiecte depuse:33, Numărul proiectelor contractate:29
				Măsurile din cadrul SDL au fost adaptate pentru a răspunde dinamicii nevoilor ?	Nu au existat modificări ale măsurilor din SDL pentru întâmpinarea nevoilor potențialilor beneficiari		
		Rspunsul la intrebare(aprecierea evaluatorului)privind relavanța logicii de intervenție a SDL			*Puțin relevantă*	*Relevantă*	*Foarte relevantă*
							x

Răspunsul la această întrebare s-a obţinut în urma cercetării de tip calitativ, folosind ca metodă de cercetare - observaţia, prin intermediul căreia s-au colectat informaţii detaliate legate de modificarea măsurilor şi nevoilor de la momentul scrierii strategiei de dezvoltare locală, luand în considerare punctele de vedere, solicitările şi nevoile principalilor actori şi potenţialilor beneficiari, până la data de 01.10.2018.

Totodată pentru a vedea în ce măsură logica de intervenţie a strategiei de dezvoltare locală **este încă relevantă** faţă de nevoile socio-economice şi potenţialul de dezvoltare ale teritoriului am folosit metoda studiul/analiza documentelor relevante pentru obiectivele strategiei.

Astfel am analizat modificările de strategie referitoare la măsurile din SDL care au fost revizuite. Am observat faptul că nici o măsură din 7 nu au suferit modificări, nevoile de la momentul elaborării SDL ului rămânând aceleaşi şi urmând a fi acoperite prin implementarea proiectelor depuse în cadrul măsurilor de finanţare.

Intrebarea 2: Cât de coerentă este logica intervenţiei care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?

CRITERII DE EVALUARE:

- Sunt activităţile (măsuri, proceduri,activităţi de sprijin) prevăzute în cadrul SDL şi resursele alocate acestora suficiente pentru a genera realizările şi rezultatele aşteptate (indicatorii prevăzuţi în strategie)?
- Sunt definiţi indicatori de realizare adecvaţi pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obţinute (specifici, măsurabili, fezabili,relevanţi şi suficienţi)?Sunt rezultatele aşteptate clar definite?

<table>
<tr><td rowspan="4">TEMA DE EVALUARE NR. 1</td><td rowspan="4">Tema de evaluare</td><td rowspan="2">Ce se evaluează în cadrul temei</td><td rowspan="2">Întrebări de evaluare</td><td colspan="2">Criterii de evaluare</td><td colspan="2">Indicatori</td></tr>
<tr><td>Criteriul</td><td>Obs</td><td>Indicatori de realizare</td><td>Indicatori de rezultat</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Coerența internă și cu politicile de referință relevante (obligatoriu cf. AM PNDR)</td><td rowspan="2">2. Cât de coerentă este logica intervenți ei care stă la baza SDL?</td><td>Sunt activitățile prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate?</td><td rowspan="2">Indicatorii au fost luați în calcul în baza contractelo r de finantare de către beneficiari, având în vedere că doar 3 proiecte sunt finalizat la data evaluării.</td><td>Au fost lansate toate cele 7 masuri din SDL fiind asigurata corelarea lansarii M2 cu M1 masurile fiind complementare.</td><td>Valoare proiecte selectate 2.437.914 euro, reprezentând 86.66% din valoarea alocată din SDL
Valoare proiecte contractate 2.219.380 euro, reprezentând 78,90 % din valoarea alocată din SDL</td></tr>
<tr><td>Sunt definiți indicatorii de realizare pentru conturarea unei imagini clare asupra rezultatelor obținute?</td><td>Indicatori propusi prin SDL:
Nr. locuri e muncă nou create:20
Nr exploatații agricole sprijinite: 10
Populaţia netă care beneficiază de servicii/infrastructură imbunataţită:30.000
Suprafata totala(ha) irigatii :300 ha</td><td>Indicatori realizați:
Nr. locuri e muncă nou create:2
Nr exploatații agricole sprijinite: 11
Populaţia netă care beneficiază de servicii/infrastructur ă imbunataţită:1848
Suprafata totala(ha) irigatii : 209,72 ha</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="2">Rspunsul la intrebareprivind coerența logicii de intervenție a SDL</td><td>Puțin coerentă</td><td>Coerentă</td><td>Foarte coerentă</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>x</td></tr>
</table>

Logica interentiei prevazuta in SDL:

Obiectivul de dezvoltare rurala 1 **Favorizarea competitivității agriculturii** **Obiective transversale: Mediu, clima, inovare**	Priorităţi de dezvoltare rurală →	Domenii de intervenţie →	Măsuri →	Indicatori de rezultat propusi in SDL
	P1	**1A**	M1	Chelt publice totale: 5.000 €
	P2	**2A**	M1,M2,M4,	Chelt publice totale: 455.000 € Nr. de expl. Agr./ben. sprijiniţi: 7 Ind. sp. LEADER – crearea de locuri de muncă: 4
		2B	M3	Chelt publice totale: 120.000 € Nr. de expl. Agr./ben. sprijiniţi: 3 Ind. sp. LEADER – crearea de locuri de muncă: 1
	P3	**3A**	M2,M4	Chelt publice totale: 105.000 € Numar de exploataţii agricole care primesc sprijin pentru participare la sisteme de calitate, la pieţe locale si circuite de aprovizionare scurte:3 Ind. sp. LEADER – crearea de locuri de muncă: 4
Obiectivul de dezvoltare rurala 2 **Asigurarea gestionării durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice** **Obiective transversal: Mediu, clima,inovare**	Priorităţi de dezvoltare rurală →	Domenii de intervenţie →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
	P5	**5A**	M2	Suprafata totala(ha):300 ha Chelt publice totale: 30.000 €
		5B	M2	Investiţii totale:5.556 € Chelt publice totale: 5.000 €
		5C	M2,M5	Investiţii totale:38.889 € Chelt publice totale: 35.000 €
Obiectivul de dezvoltare rurala 3 **Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităţiilor rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă** **Obiective transversal: Mediu, inovare**	Priorităţi de dezvoltare rurală →	Domenii de intervenţie →	Măsuri →	Indicatori de rezultat
	P6	**6A**	M3,M5	Locuri de muncă create:5 Chelt publice totale: 240.000 €
		6B	M4,M6,M7	Populaţia netă care beneficiază de servicii/infrastructură imbunataţită:30.000 Ind. sp. LEADER – crearea de locuri de muncă: 5 Chelt publice totale:1.274.428 €

Faţă de cele prezentate mai sus, putem spune că răspunsul la intrebarea nr 2 s-a obţinut în urma cercetării de tip calitativ, folosind ca tehnică de cercetare focus grupul. La această discuţie de grup au participat 10 persoane (5 angajaţi ai Asociaţiei GAL Moldo-Prut şi 5 membrii ai Consiliului Director), durata discutiei a fost de 2 ore, interacţiunea cu grupul a fost facilitată de un moderator (director executiv).

S-au definit ca teme de discuţie:

- Activităţile prevăzute în cadrul SDL şi resursele alocate acestora în raport cu realizările şi rezultatele aşteptate;
- Indicatorii de realizare în raport cu realizările obţinute;
- Rezultatele aşteptate în urma implementării SDL-ului.

Aceste teme de discuţie au condus la răspunsul la întrebarea ,,Cât de coerentă este logica intervenţiei care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?".

Aceasta tehnică a permis evaluatorului să examineze perspectivele participanţilor, să pună în balanţă argumentele şi contraargumentele, să şi valideze datele colectate anterior.

Un potenţial risc al acestei metode ar fi putut fi monopolizarea discutiei de către moderator, dar acest lucru a fost evitat, toţi participanţii fiind implicati în discuţii.

Totodată pentru a vedea cât de coerentă este logica intervenţiei care stă la baza strategiei de dezvoltare locală am folosit metoda studiul/analiza documentelor relevante pentru obiectivele strategiei.

Astfel am analizat rapoartele de activitate ale GAL Moldo-Prut, capitolele din strategie referitoare la indicatorii de realizare şi rezultatele aşteptate şi am concluzionat faptul că:

- Activităţile (măsuri, proceduri, activităţi de sprijin) prevăzute în cadrul SDL şi resursele alocate acestora sunt suficiente pentru a genera realizările şi rezultatele aşteptate (indicatorii prevăzuţi în strategie);
- Indicatorii de realizare sunt adecvaţi pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obţinute;
- Rezultatele aşteptate sunt clar definite.

Limitarea acestei metode este dată de faptul că s-a avut la dispoziţie doar o parte din informaţia de care evaluatorul a avut nevoie, aceasta neavând formatul dorit. Pentru a compensa această limitare evaluatorul a stabilit informaţiile cheie care să-l ajute în focalizarea studierii documentelor relevante pentru evaluare.

Tema II. Contribuţia operaţiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

Intrebarea 1. În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?

În vederea formulării răspunsului la această întrebare au fost analizate toate datele cu privire la obiectivele SDL, fiind relevante următoarele informaţii:

	Proiecte contractate până la 30 septembrie 2018							
	Sesiunea 1- 2017		Sesiunea 2 - 2017		Sesiunea 1 - 2018		TOTAL	
	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoarea		
Măsura 1	0	0	1	9790	0	0	1	9790
Măsura 2	6	554097	0	0	1	100000	7	654097
Măsura 3	2	80000	1	40000	1	40000	4	160000
Măsura 4	0	0	0	0	0	0	0	0
Măsura 5	1	49999	0	0	1	45104	2	95103
Măsura 6	1	100000	0	0	0	0	1	100000
Măsura 7	9	787257	3	298455	2	114678	14	1200390
TOTAL	**19**	**1571353**	**5**	**348245**	**5**	**299782**	**29**	**2219380**

- Obiectivul de dezvoltare rurala 1: Favorizarea competitivităţii agriculturii

Realizarea acestui obiectiv presupune atragerea în cadrul mediului de afaceri a cator mai mulţi fermieri, prin crearea sau dezvoltarea întreprinderilor mici şi mijlocii şi participarea acestora la cursuri de formare în domeniul agroalimentar. Pentru a analiza realizarea acestui obiectiv, am avut în vedere analiza indicatorilor de rezultat prezentaţi in SDL.

În ceea ce priveste domeniul de interventie 1A, specific măsurii M1, în cadrul indicatorilor de realizat, cheltuielile publice totale sunt de 5000 euro. Analizând monitorizările trasmise de către GAL Moldo-Prut la OJFIR, observăm că un proiect cu o valoare a finanţării publice de 9.790 euro se află în implementare, din care 5.000 euro se regăsesc în cadrul intervenţie 1A , diferenţa de 4.790 euro regăsindu-se în domeniul de intervenţie 2A pentru activităţi demonstrative privind utilizarea TIC la nivelul fermei. În ceea ce priveşte activitatea GAL-ului pentru domeniul de intervenţie 2A: „Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole”, privitor la realizarea indicatorilor propuşi în strategie, comparând cu datele din cadrul monitorizărilor cât şi din tabelele proprii ale GAL Moldo-Prut, se poate observa faptul că valoarea cheltuielilor publice totale propusă pentru aceast domeniu de intervenţie a fost depăşită cu valoarea aferenta componentei B din planul de finanţare, fiind finanţate în total un număr de 7 proiecte, cu o valoare totală de 654.097 euro. De asemenea, unul dintre indicatorii propuşi este crearea a 4 locuri de muncă. Până la momentul evaluării, GAL-ul avea finanţate 7 proiecte, iar prin finalizarea implementarii lor, se vor crea in total 3 locuri de munca. Până la data prezentului raport de evaluare, au fost finalizate 3 proiecte, fiind create 2 locuri de muncă.

Pentru domeniul de interventie 2B, specific măsurii M3, au fost propuşi 3 indicatori, conform tabelului anterior. În ceea ce priveşte indicatorul privind cheltuielile totale, din

monitorizările lunii septembrie 2018, au fost contractate 4 cereri de finanţare, cu valoarea totală de 160.000 lei, niciunul dintre aceste proiecte neavând obligativitatea creării de locuri de muncă.

În ceea ce priveşte al patrulea domeniu de intervenţie specific primului obiectiv din cadrul strategiei, respectiv 3A „Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale", niciunul din indicatorii de rezultat propuşi nu sunt realizaţi, măsura M4 din SDL nefiind accesată de niciun solicitant până în momentul evaluării Grupului de Acţiune Locală.

- <u>Obiectivul 2: Asigurarea gestionării durabilă a resurselor naturale şi combaterea schimbărilor climatice</u>

Realizarea acestui obiectiv este posibilă prin intermediul măsurii M2, domeniul de intervenţie 5A, 5B sau 5C, cât şi prin măsura M5, domeniul de intervenţie 5C.
Astfel, prin Măsura M2 a fost finanţat 1 proiect, care presupune achiziţia unei instalaţii de irigat, în valoare totală eligibilă de 61.546 euro (valoare ce depăşeşte valoarea prognozată) ce va asigura irigarea unei suprafeţe de 209,72 ha de teren arabil, respectiv 69,9% din suprafaţa propusă.

De asemenea, instalaţia de irigat propusă în proiect utilizează energia regenerabilă, contribuind astfel la realizarea indicatorului propus pentru domeniul de intervenţie 5C.
Indicatorii domeniului de intervenţie 5C sunt atinşi şi prin intermediul măsurii M5 „Investiţii în domeniul non-agricol", în cadrul căreia sunt contracate 2 proiecte, din care, la data raportului, unul presupune realizarea unei fabrici de produs brichete/peleţi din resturi vegetale, contribuind la realizarea şi facilitarea utilizării surselor regenerabile de energie, respectiv a resturilor vegetale, în scopul bioeconomiei, celalat avand investitii propuse si in utilizarea ebergiei regenerabile la nivelul fermei.

În ceea ce priveşte domeniul de intervenţie 5B – „Eficientizarea utilizării energiei în sectorul agroalimentar", indicatorii de rezultat pot fi atinşi prin intermediul măsurii M2, însă până în momentul evaluării, nu există proiecte finanţate care să aibă ca obiectiv eficientizarea utilizării energiei in sectorul agroalimentar.

- <u>Obiectivul de dezvoltare rurală 3: Obţinerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor şi comunităţiilor rurale, inclusiv crearea şi menţinerea de locuri de muncă</u>

Cel de-al treilea obiectiv stabilit de către GAL Moldo-Prut în Strategia de Dezvoltare Locală se va atinge prin intermediul celor două domenii de intervenţie 6A si 6B.

Primul domeniu de intervenţie vizează facilitarea diversificării, a înfiinţării si a dezvoltării de întreprinderi mici şi a creării de locuri de muncă. Din analiza monitorizărilor la finele lunii septembrie 2018 cât şi din cadrul Anexei 2, observăm că în cadrul măsurii M3 au fost depuse 3 proiecte în cadrul domeniului de interventie 6A, din care, un proiect a presupus înfiintarea unui atelier de tamplarie, prin implementarea caruia se va crea 1 loc de munca, un proiect ce presupune

realizarea unei baze tehnice la nivelul unei firme care are ca domeniu de activtatea realizarea de fotografii/video, activitatea acestei firme presupunând crearea a 2 locuri de muncă, şi un proiect ce presupune achiziţia de echipamente pentru prestarea de servicii de curăţenie, în cadrul căruia se va crea 1 loc de muncă. De asemenea, la realizarea indicatorilor specifici domeniului de intervenţie 6A, a contribuit şi măsura M5, prin finanţarea a 3 proiecte, prin care au fost asumate 3 locuri de munca.

Cele 6 proiecte contractate, care vizează domeniul non-agricol, presupun în total, crearea a 7 locuri de muncă, indicatorul privind crearea locurilor de muncă fiind atins după implementarea proiectelor propuse.

Domeniul de intervenţie 6B este destinat beneficiarilor publici, la acest domeniu contribuind măsurile M6 – Incluziune socială, M7 –Reînnoirea satelor şi M4 – „Stimularea cooperării şi înfiintării formelor asociative".

Prin intermediul măsurii M6, a fost contract 1 proiect, în valoare eligibilă de 100.000 euro, in cadrul caruia s-a asumat crearea a 3 lcuri de munca,iar în cadrul măsurii M7 , 14 proiecte cu o valoare de 1.200.390 euro.

Intrebarea 1.1: În ce măsură intervenţia strategiei a contribuit la implementarea agriculturii de precizie şi îmbunătăţirea cunoştinţelor de bază prin acţiuni demonstrative şi acţiuni de informare în rândul fermierilor?

Pentru a obţine răspunsul la această întrebare am folosit metoda de evaluare analiza datelor administrative.

Am analizat bazele de date din cadrul măsurii M1/1A , 2A si M2/2A, în ceea ce priveşte proiectele selectate, contractate sau finalizate.

Analiza datelor administrative a permis înţelegerea stadiului de implementare a măsurii M1/1A, 2A si M2/2A şi a evidenţiat date cantitative cu privire la implemetarea conceptului de agricultură de precizie fiind analizate tipurile investitiilor din cadrul fermelor solicitante de finanţare şi modul în care beneficiarii au participat la acţiuni de instruire şi demonstrative. Metoda de analiză a datelor administrative a facilitat procesul de formulare a unui răspuns la intrebare, prin obţinerea de informaţii cantitative cu privire la numărul de exploatatii agricole care propun utilizarea TIC la nivelul fermei sau utilizarea celor mai performante echipamente ce asigura un grad ridicat de protecţie a mediului şi la numărul de solicitanţi participanţi la acţiuni de instruire şi demonstrative.

În urma acestei analize s-a constat orientarea fermelor tot mai mult spre dezvoltarea TIC şi utilizarea echipamentelor cu un grad ridicat de protecţie asupra mediului, fiind înregistrată o creştere a numărului de fermieri interesaţi şi instruiţi în acest sens.

Nu există limite metodologice specifice, având în vedere stadiul de implementare a măsurilor si conditiei de eligibilitate in vedrea asigurarii complementarităţii celor două tipuri de intervenţii.

	Tema de evaluare	Ce se evaluează în cadrul temei	Întrebări de evaluare	Criterii de evaluare		Indicatori	
				Criteriul	Observații	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat
TEMA DE EVALUARE NR. 2	**Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de SDL**	Gradul de atingere a rezultatelor planificate, a obiectivelor specifice și a impactului prevăzut în SDL	În ce măsură au fost atinse obiectivele SDL sau care este posibilitatea atingerii acestora pe viitor, având în vedere progresul la momentul realizării evaluării?	Nr. indicator in cadrul fiecarui obiectiv din cele 3 propuse in SDL	Indicatorii au fost luati in calcul in baza proiectelor contractate	Nr. beneficiari sprijiniți O 1: 13 Suprafata totală (ha) O 2:300 ha Cheltuieli publice totale O 3: 1.514.428 euro	Nr. beneficiari sprijiniți O 1: 11 Suprafata totala(ha) O2 :209 ha Cheltuieli publice totale O 3 : 1.335.493 euro
		Contribuția operațiunilor finanțate la atingere rezultatelor, obiectivelor, impactului planificat (impactul poate fi evaluat la finele implementării SDL)	În ce măsură intervenţia strategiei a contribuit la implementarea agriculturii de precizie si îmbunătăţirea cunoştinţelor de bază prin acţiuni demonstrative şi acţiuni de informare în rândul fermierilor?	Nr. de fermieri sprijiniti Nr de activitati de istruire si demonstrative	Indicatorii au fost luați în calcul în baza proiectelor contractate si asumate de către beneficiari, având în vedere că doar 3 contract de finantare sunt finalizat la data evaluării.	Nr. de fermieri sprijiniti 7 Nr de activitati de istruire si demonstrative :2	Nr. de fermieri sprijiniti 7 Nr de activitati de istruire si demonstrative:2
			În ce măsură a contribuit SDL la imbunatatirea conditiilor de viata?	Întreprinderile non-agricole/fermele agricole și-au îmbunătățit activitatea		Nr. de întreprinderi non-agricole finanțate: 5 Nr. de exploatații agricole /beneficiari sprijiniți:11	Nr Nr. de întreprinderi non-agricole finanțate: 3 Nr. de exploatații agricole /beneficiari sprijiniți:9
				Condiţiile de viaţă ale locuitorilor s-au imbunătăţit prin realizarea investiţiilor în infrastructura la scară mică		Populaţia netă care beneficiază de servicii/infrastructură imbunataţită:30.000	Populaţia netă care beneficiază de servicii/infrastructură imbunataţită:41.338
		Eficiența costurilor înregistrate la nivelul operațiunilor finanțatre	În ce măsură alocarile financiare au fost investite eficient?	Au fost stimulate investitiile in tehnologii inovatoare, utilizarea eficienta a resurselor si a surselor regenerabile de energie?		Cheltuieli publice totale in utilizarea energiei regenerabile , resurse apa si bioeconomiei:7o.ooo euro	Cheltuieli publice totale in utilizarea energiei regenerabile , resurse apa si bioeconomiei: 106.104 euro
		Rspunsul la intrebare(aprecierea evaluatorului)- măsura în care au fost atinse obiectivele)strategiei.			***Mică măsură***	***Măsură medie***	***Mare măsură***
						x	
		Rspunsul la intrebare(aprecierea evaluatorului) - probabilitatea atingerii obiectivelor în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării			***Redusă***	***Medie***	***Ridicată***
							x

Intrebarea 1.2: În ce masură intervenţia strategiei a contribuit la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ?

Condiţiile de viaţă ale locuitorilor s-au imbunătăţit prin realizarea investiţiilor în infrastructura la scară mică sui dezvoltarea serviciilor publice, dupa cum urmează:

Denumire solicitant	Titlul proiectului	Ajutorul public neramb. (euro)	Populaţia netă beneficiară
Comuna Oltenesti	"DOTAREA SERVICIULUI VOLUNTAR PENTRU SITUATII DE URGENTA, DIN COMUNA OLTENESTI, JUDETUL VASLUI"	70200	2759
Comuna Dodesti	"ACHIZITIE BULDOEXCAVATOR PENTRU COMUNA DODESTI, JUDETUL VASLUI"	89030	1848
Comuna Tatarani	"MODERNIZAREA SERVICIULUI VOLUNTAR PENTRU SITUATII DE URGENTA, DIN COMUNA TATARANI JUDETUL VASLUI"	96923	2171
Comuna Duda-Epureni	"ACHIZITII ECHIPAMENTE PENTRU INTERVENTII IN SITUATII DE URGENTA IN COMUNA DUDA-EPURENI, JUDETUL VASLUI"	74758	4638
Comuna Falciu	"Modernizare strazi in localitatea Rinzesti, comuna Falciu, judetul Vaslui"	100000	500
Comuna Vetrisoaia	"DOTAREA SERVICIULUI VOLUNTAR PENTRU SITUATII DE URGENTA AL COMUNEI VETRISOAIA, JUDETUL VASLUI"	93000	3260
Comuna Gagesti	"DOTAREA CU AUTOGREDER A COMUNEI GAGESTI, JUDETUL VALUI"	94840	2024
Comuna Blagesti	"DOTAREA CU AUTOSPECIALA DE POMPIERI A COMUNEI BLAGESTI, JUDETUL VASLUI"	84840	1515
Orasul Murgeni	"Achizitie dotari la Casa de Cultura din Orasul Murgeni, judetul Vaslui"	85666	5610
Comuna Padureni	"Pod metalic punct Pascal si Botez in sat Valeni, comuna Padureni, judetul Vaslui"	100,000	4028
Comuna Berezeni	„Construire piata agroalimentara in comuna Berezeni, Judetul Vaslui"	99,141	4780
Comuna Falciu	"Modernizarea si extinderea infrastructurii de agrement de la nivel local in comuna Falciu, judetul Vaslui"	100,000	4040
Comuna Padureni	"Achizitii costume populare pentru activitati culturale in comuna Padureni, judetul Vaslui"	29070	4028
Comuna Hoceni	„Iluminat stradal din surse regenerabile în localitatea Tomșa, comuna Hoceni, județul Vaslui"	85608	137
Total		1.200.390	41.338

Întreprinderile non-agricole/fermele agricole și-au îmbunătățit activitatea.

	Proiecte contractate până la 30 septembrie 2018							
	Sesiunea 1- 2017		Sesiunea 2 - 2017		Sesiunea 1 - 2018		TOTAL	
	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoarea	Nr. Proiecte	Valoarea		
Măsura 2	6	554.097	0	0	1	100.000	7	654.097
Măsura 3	2	80.000	1	40.000	1	40.000	4	160.000
Măsura 5	1	49.999	0	0	1	45.104	2	95.103
TOTAL	**9**	**684.096**	**1**	**40.000**	**3**	**185.104**	**13**	**909.200**

Răspunsul la această întrebare s-a obţinut în urma cercetării de tip calitativ, folosind ca metodă de cercetare observaţia prin intermediul căreia s-au colectat informaţii detaliate legate de proiectele selectate şi contractate.

Astfel s-a constatat faptul că:

- 14 proiecte contribuie la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale locuitorilor prin realizarea investiţiilor în infrastructura la scară mică ,sprijinul public nerambursabil alocat proiectelor contractate la 30 septembrie 2018, menite să îmbunătăţească condiţiile de viaţă ale populaţiei rurale este de 1.200.390 euro .

- 13 proiecte contribuie la îmbunătăţirea activitatii intreprinderilor agricole non agricole si agricole, sprijinul public nerambursabil alocat proiectelor contractate la 30 septembrie 2018, menite să îmbunătăţească comptitivitatea intreprinderilor fiind de 909.200 euro.

Totodată pentru a analiza daca măsura M7/6B a contribuit la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale locuitorilor am folosit metoda studiul/analiza documentelor relevante pentru obiectivele strategiei. Astfel am analizat rapoartele de evaluare, contractele semnate de cele 14 unităţi administrativ teritoriale şi monitorizările privind semnarea contractelor. S-a constatat faptul că în urma demarării celor 14 proiecte, vor fi imbunătăţite serviciile/infrastructurile locale din zonele rurale pentru 41.338 (indicator din cadrul cererilor de finanţare) persoane şi în mare masură intervenţia strategiei a contribuit la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale locuitorilor prin realizarea investiţiilor în infrastructura la scară mică.

Limitarea acestei metode este dată de faptul că s-a avut la dispoziţie doar o parte din informaţia de care evaluatorul a avut nevoie, aceasta neavând formatul dorit, certitudinea fiind data de contractarea proiectelor si asumarea indicatorilor de beneficiari.

1.3 În ce măsură alocarile financiare au fost investite eficient?

Răspunsul la această întrebare s-a obţinut în urma cercetării de tip calitativ, folosind ca metodă de cercetare observaţia prin intermediul căreia s-au colectat informaţii detaliate legate de proiectele selectate şi contractate.

Eficienţa a fost analizată sub aspectul valorii maxime a ajutorului nerambursabil alocat proiectelor, acestea fiind de maxim 100.000 euro/proiect, fiind analizate totodată încadrarea în costurile standard pe categorii de investiţii, valoarea medie fiind mai mică decât standardele pe piată, rezultatele fiind aceleaşi pentru costuri mai reduse. Concluzia analizei este că solicitanţii au căutat cele mai bune soluţii de investiţii care să asigure atingerea obiectivelor proprii, costuri care ar fi fost mai ridicate dacă nu exista factorul limitativ valoare maximă a proiectului.

Totodată, în concordanţă cu obiectivele SDL, se constată că au fost stimulate investiţiile în tehnologii inovatoare, utilizarea eficientă a resurselor şi a surselor regenerabile de energie, verificându-se indicatorul Cheltuieli publice totale în utilizarea energiei regenerabile, resurse apă şi bioeconomiei, din valoarea asumată prin contractele încheiate reieşind o valoare publică de aproximativ 106.104 euro utilizaţi în acest scop, indicatorul asumat fiind de 70.000 euro.

Tema III. Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

1. Ce beneficii au fost obţinute datorită metodei LEADER? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obţinute prin implementarea strategiei, îmbunătăţirea guvernanţei locale)

- Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

Valoarea adăugată a LEADER constă în beneficiile care sunt obţinute prin aplicarea corectă a metodei LEADER. Aceasta este măsurată prin evaluarea gradului de îmbunătăţire a capitalului social în rândul părţilor interesate implicate, guvernanţei locale şi efectelor pozitive ale metodei LEADER asupra rezultatelor.

		Ce se evaluează în cadrul temei	Întrebări de evaluare	Criterii de evaluare		Indicatori	
				Criteriul	Observații	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat
TEMA DE EVALUARE NR. 4	Valoarea adăugată datorată metodei LEADER	Beneficiile obtinute datorita abordării LEADER?	Ce beneficii au fost obtinute datorita metodei LEADER?	Capitalul social s-a îmbunătățit (spre exemplu învățarea colectivă, schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, dezvoltarea de competențe și capacități, dezvoltarea unor rețele etc.)	În cadrul SDL GAL Moldo-Prut au fost prevăzute activități de instruire si activitati demonstrative prin M1, totodata au fost realizate activități de animare a teritoriului care au fost benefice potențialilor beneficiari	Numărul persoanelor care au beneficiat de activități de instruire si activitati demonstrative : 35 Numărul persoanelor informate despre LEADER a fost de : 300 Promovare prin anunțuri în presa scrisă și prin intermediul www.vremeanoua.ro	Numărul persoanelor care au beneficiat de activități de instruire si activitati demonstrative : 35 Nr. activităților de animare/informare a fost de 30. Nr. participanților la activități de animare/informare a fost de:395
			Cum a influentat Programul LEADER (contributia SDL)creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private?	Guvernanța locală s-a îmbunătățită la nivel local *(spre exemplu îmbunătățirea gestionării funcțiilor administrative pe plan local, implicare sporită a comunității și factorilor interesați în luarea deciziilor, creșterea rolului GAL în guvernanța pe diferite niveluri, creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private etc.).*	Prin participarea la implementarea proiectelor cu finantare nerambursabila, au fost imbunatatite capacitatea de a gestiona fonduri publice, totodata fiind imbunatatita guvernanta locala	Alocarea financiara disponibilă conform Anexei IV - Plan de finanțare 3.513.068 euro (700.000 euro SM 19.4 și 2.813.068 euroSM 19.2)	Procent absorbit (plătit) din alocarea financiară: SM 19.4 - 227.809,03 euro SM 19.2 - 638.000,6 euro
			In ce masură, proiectele finantate prin LEADER (SDL) au contribuit la dezvoltarea spiritului antreprenorial?	Rezultele implementării SDL-urilor *(ex. crearea de locuri de muncă, realizarea unor produse inovatoare, infrastructură de bază, etc.)* au generat îmbunătățirea calității vieții în teritoriul vizat de strategie.	Indicatorii au fost luați în calcul în baza cererilor de finantare asumate de către beneficiari, având în vedere faptul că nici doar 3 contract e sunt finalizat la data evaluării	Număr locuri de muncă:20	Număr locuri de muncă:13 M2- 3 locuri de muncă M3- 4 locuri de muncă M5 -3 locuri de muncă M6-3 locuri de muncă
		Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER, cuantificată pe o scală:			**Nu am remarcat îmbunătățiri**	**Îmbunătățire medie**	**Îmbunătățire mare**
							X
		Percepția actorilor locali privind rezultatele SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER, cuantificată pe o scală:			**Nu am remarcat îmbunătățiri**	**Îmbunătățire medie**	**Îmbunătățire mare**
							X
		Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernanței la nivel local datorită aplicării metodei LEADER, cuantificată pe o scală:			**Nu am remarcat îmbunătățiri**	**Îmbunătățire medie**	**Îmbunătățire mare**
						X	

Evaluarea capitalului social ca valoare adăugată a metodei LEADER are în vedere procesele sociale, capacităţile şi relaţiile dintre toate părţile interesate implicate.

S-a constat faptul că:

- Există sprijin din partea reprezentanţilor AM, AFIR, OJFIR (răspuns la neclarităţi în ceea ce priveşte cadrul implementării unor măsuri de finanţare)
- Există încredere, sprijin şi colaborare între GAL şi beneficiarii acestuia (formulare de întâlnire, grupuri de lucru, seminarii).
- Există o comunicare efectivă şi eficientă, şi un grad ascendent de participare a tuturor părţilor interesate (beneficiari, angajaţi GAL, instituţii colaboratoare) în conceperea şi implementarea unei abordări ,,de jos in sus".

Evaluarea guvernanţei locale pe mai multe niveluri ca valoare adăugată a LEADER vizează următoarele aspecte:

- Implicarea sporită a comunităţii şi a factorilor interesaţi în luarea deciziilor *(se organizează periodic adunări generale şi sedinte de consiliu director pentru a se discuta problemele şi a se lua decizii legate de implementarea SDL)*
- Creşterea rolului GAL în guvernanţa pe diferite niveluri (pe verticală GAL – AM – AFIR), (pe orizontală GAL – membrii sector public, ONG uri, societate civilă)

Evaluarea rezultatelor implementării SDL – ului vizează urmatoarele aspecte:

- Dezvoltarea serviciilor şi infrastructurilor de bază (14 proiecte contractate menite să sprijine dezvolatarea infrastructurii de baza la scara mică si serviciilor publice)
- Crearea de locuri de muncă:13
- Sprijinirea şi dezvoltarea exploataţiilor agricole (10 contractate care sprijină acest obiectiv)
- Sprijinirea şi dezvoltarea activitatilor non agricole: 5
-

Valoarea adăugată a LEADER la nivel local este dată de diverse tipuri de activităţi ale GAL, care sunt implementate în concordanţă cu metoda LEADER.

Aceste tipuri de activităţi ale GAL includ:

- Verificarea, evaluarea, selecţia proiectelor şi implementarea strategiei
- Comunicarea şi acordarea de sprijin pentru elaborarea, conceperea, implementarea şi monitorizarea proiectelor, precum şi pentru proiecte de cooperare.
- Activitatea de animare a teritoriului GAL (seminarii de promovare, grupuri de lucru, conferinte, facilitarea schimburilor de informaţii între părţile interesate, evenimente de promovare si informare).

Pentru a răspunde la întrebarea ,,Ce beneficii au fost obţinute datorită metodei LEADER?" s-a folosit metoda de cercetare cantitativă, ancheta, s-a utilizat tehnica sondajului de opinie fiind folosit ca instrument chestionarul.

Prin intermediul tehnicii cantitative de colectarea a datelor prin adresarea unor întrebări,

cu ajutorul chestionarul auto-administrat s-a cuantificat percepţia actorilor locali privind gradul de îmbunătăţire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER, percepţia actorilor locali privind gradul de îmbunătăţire a guvernanţei locale datorită metodei LEADER, percepţia actorilor locali privind rezultatele implementării SDL datorită aplicării metodei LEADER. Chestionarele au fost împărţite de către evaluator şi colectate ulterior în acelaşi mod. Astfel s-au eliminat dificultăţile legate de disponibilitatea de timp a subiecţilor şi s-a oferit libertatea de a completa chestionarul în intervalul de timp de 3 zile.

Limitarea acestei metode constă în faptul că sondajul nu oferă posibilitatea analizei calitative aprofundate şi oferă informaţii pe baza unor opţiuni de răspuns predefinite.

Pentru a răspunde la întrebările ,,Cum percep actorii locali rezultatele SDL datorită aplicării metodei LEADER? ”, ,,Cum percep actorii locali gradul de îmbunătăţire a guvernanţei la nivel local datorită aplicarii metodei LEADER?” s-a folosit metoda de cercetare studiul/ analiza documentelor, analiza datelor administrative.

Limitarea acestei metode a constat în faptul că calitatea documentelor analizate poate fi influenţată de experienţa persoanelor care le–au elaborat, putând reflecta în mod subiectiv situaţia prezentată.

Tema IV. Factorii de succes si de insucces

Intrebarea 1. Care sunt factorii interni şi externi care au influenţat sau influenţează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei şi rezultatele obţinute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării şi cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?

- Factorii de succes și de insucces

	Tema de evaluare	Ce se evaluează în cadrul temei	Întrebări de evaluare	Criterii de evaluare		Indicatori	
				Criteriul	Observații	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat
TEMA DE EVALUARE NR. 5	Factori de succes/insucces. Mecanismul de implementare a strategiei	Influența factorilor interni și externi asupra rezultatelor obținute prin implementarea SDL	Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	Realizarea/nerealizarea indicatorilor de monitorizare specifici domeniilor de activitate în dependența de factori interni(gradul de implicare al partenerilor, competențele personalului GAL, gradul de implicare al angajaților etc) și factori externi (respectarea termenelor, colaborarea cu AFIR etc)	Indicatorii au fost luați în calcul în baza cererilor de finantare asumate de către beneficiari, având în vedere faptul că nici doar 3 contract e sunt finalizat la data evaluării	Realizarea documentelor premergătoare deschiderii de sesiuni Nr. de activități de animarea teritoriului Nr proiectelor contractate Respectarea termenilor contractelor de Finanțare ale beneficiarilor	Realizare documente: ghiduri, proceduri de lucru, raportări lunare/trimestriale etc.7 seturi Nr. activități de animare: 30 Nr proiectelor contractate: 29 Respectarea termenelor de catre AFIR a fost deficitară intarziind implementarea eficienta a SDL
		Răspunsul evaluatorului privind măsura în care factorii interni au influențat implementarea SDL			Pozitiv	Negativ	Nu au influențat
					x		
		Răspunsul evaluatorului privind măsura în care factorii externi au influențat implementarea SDL			Pozitiv	Negativ	Nu au influențat
						x	

Factori ce au influenţat implementarea SDL se prezintă astfel:

Factori Interni/ externi	Factori Pozitivi	Factori Negativi
Factori Interni	**Puncte Tari** ➢ Expertiza personalului GAL şi a partenerilor (fiind a doua SDL implementata); ➢ Participarea la conferinţe organizate de Reţelele Naţională de Dezvoltare Rurală; ➢ Grad de implicare ridicat al AMPNDR; ➢ Comunicare eficientă datorită implicarii FNGAL; ➢ Animare eficientă, dovadă fiind sesiunile de finanţare cu proiecte depuse a căror valoare depăşeste alocarea pe apel; ➢ Calitatea procesului de evaluare şi selectie la nivel GAL dovedit prin inexistenta proiectelor neeligibile la AFIR; ➢ Buna comunicare cu beneficiarii proiectelor în vederea asigurării monitorizării implementării proiectelor.	**Puncte Slabe** ➢ Dezinteres în teritoriu pentru măsurile de cooperare; ➢ Durata mare de la declararea eligibilităţii proiectelor de către AFIR până la contractare; ➢ Volum mare de lucru în unitatea de timp pentru experţii GAL.
Factori externi	**Oportunităţi** ➢ Încadrarea în parametrii de performanţă ai SDL (60% contractare, 20% plata); ➢ Stabilirea relaţiilor de colaborare cu GAL - uri din ţara şi din exterior; ➢ Imbunatatirea comunicarii si reducerea termenelor de modificare aprocedurilor datorita implicarii FNGAL.	**Pericole** ➢ Neîncadrarea în parametrii de performanţă ai SDL ca urmare a instrumentarii dificile a cererilor de plata a proiectelor (lipsa personal AFIR); ➢ Contradicţii între documentele procedurilor de evaluare , selectare si plata ce pot pune in pericol implementarea proiectelor.

Rezultate negative :

1. **Grad redus al platătilor aferente proiectelor - 22,68 % (până la data de 1 octombrie 2018)**

Măsuri adoptate şi efectele acestora :

Nr.crt	Masuri adoptate	Efecte
1	Monitorizare permanentă a proiectelor transmise la AFIR în vederea urgentării contractării sau plăţii.	Sprijinirea experţilor AFIR în asigurarea unei comunicări eficiente cu beneficiarii proiectelor.
2	Monitorizarea şi sprijinirea beneficiarilor în depăsirea dificultăţilor întîmpinate pe parcursul implementării proiectelor.	Lamurirea unor aspecte procedurale, scurtarea timpilor in gasirea solutiilor datorate lipsei experientei in implementarea proiectelor.

Măsuri necesare:

- Scurtarea timpului de evaluare a proiectelor si cererilor de plată;
- Diseminarea continuă a informaţiilor cu privire la posibilitatile de accesare a fondurilor disponibile din strategie.

Tema V. Contribuţia SDL la aria de intervenţie 6B

Întrebarea 1. În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?

- Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

<table>
<tr><td rowspan="4">TEMA DE EVALUARE NR. 5</td><td>Tema de evaluare</td><td>Ce se evaluează în cadrul temei</td><td>Întrebări de evaluare</td><td colspan="2">Criterii de evaluare</td><td colspan="2">Indicatori</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>Criteriul</td><td>Observații</td><td>Indicatori de realizare</td><td>Indicatori de rezultat</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Contribuția SDL la aria de intervenție 6B</td><td rowspan="2">Contribuția efectivă a SDL la dezvoltarea rurală, conform criteriilor de evaluare și a indicatorilorco muni aferenți ariei 6B</td><td rowspan="2">În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltare în zonele rurale?</td><td>Serviciile și infrastructura locală în teritoriul GAL au fost îmbunătățite

SDL a determinat crearea de oportunități de ocuparea forței de muncă</td><td rowspan="2">Indicatorii au fost luați în calcul în baza contractelor desmante cu AFIR si proiectelor asumate de către beneficiari, având în vedere faptul că doar 3 proiecte sunt finalizate la data evaluării</td><td>Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructură îmbunătățite : 30.000
Numărul de comune beneficiare de finanțare: 20
Numărul de proiecte:

Numărul locurilor de muncă nou create total SDL: 20
Numărul locurilor de muncă 6B: 5</td><td>Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructură îmbunătățite : 41.338
Numărul de comune beneficiare de finanțare: 12
Nr de proiecte depuse de comunele din teritoriul GAL 14
Numărul locurilor de muncă total SDL: 13
Numărul locurilor de muncă 6B: 3</td></tr>
<tr><td colspan="2">Răspunsul evaluatorului privind măsura în care SDL a sprijinit dezvoltarea zonei rurale delimitată de teritoriul GAL</td><td>Mică măsură</td><td>Măsură medie</td><td>Mare măsură</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td></td><td></td><td>X</td></tr>
</table>

Răspunsul la această întrebare s-a obţinut în urma cercetării de tip calitativ, folosind ca metodă de cercetare observaţia prin intermediul căreia s-au colectat informaţii detaliate legate de proiectele selectate şi contractate. Astfel s-a constatat faptul că pe total SDL 19 proiecte contribuie la dezvoltarea locală în zonele rurale din sectorul public si sectorul privat non agricol.

Totodată pentru a analiza gradul în care dezvoltarea locală în zonele rurale este sprijinită prin strategia de dezvoltare locală am folosit metoda studiul/analiza documentelor relevante pentru obiectivele strategiei. Astfel, am analizat rapoartele de evaluare, contractele semnate de cele 14 unităţi administrativ teritoriale şi monitorizările privind semnarea contractelor si 5 contracte semnate de beneficiari privati din sectorul non agricol.

Capitolul 6 - Constatările și concluziile evaluării

Tema I. Logica intervenţiei Strategiei de Dezvoltare Locală a Asociaţiei GAL Moldo-Prut

Constatări şi concluzii

În perioada analizată nu au fost modificări care să conducă la schimbarea obiectivelor specifice ale măsurilor şi indicatorii de monitorizare propuşi, nevoile de la momentul elaborării SDL ului rămânând aceleaşi şi urmând a fi acoperite prin implementarea proiectelor depuse în cadrul măsurilor de finantare, concluzionăm faptul că logica de intervenţie a strategiei de dezvoltare locală **este încă relevantă** faţă de nevoile socio-economice şi potenţialul de dezvoltare ale teritoriului.

Întrucât unele nevoi identificate în urma consultărilor cu comunitatea locală au rămas neschimbate, măsurile planificate iniţial in cadrul SDL vor genera realizările şi rezultatele aşteptate.

Indicatorii de realizare sunt adecvaţi şi rezultatele aşteptate sunt clar definite, vor fi indepliniţi realizând activităţile (măsuri, proceduri, activităţi de sprijin) prevăzute în cadrul SDL cu resursele alocate acestora.

În urma verificării atente a coerenţei logice, a rigorii conceptuale, a fezabilităţii activităţilor date fiind resursele financiare disponibile şi a măsurii în care activităţile stabilite iniţial sunt încă relevante în condiţiile unor nevoi dinamice, s-a constat faptul că logica intervenţiei SDL GAL Moldo-Prut este foarte coerentă.

Recomandări

Pentru ca sistemul de măsuri să fie mai eficient şi eficace, se recomandă concentrarea eforturilor către masura de creare a formelor asociative şi creare de capacităţi de procesare, ambalare, condiţionare, marketing a produselor agricole prin lanţ scurt sau pieţe locale.

De asemenea se recomandă mobilizarea participării actorilor cheie locali la aceasta masura si asigurarea suportului logistic al GAL-ului in acest sens.

Tema II Contribuţia operaţiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

Constatări şi concluzii

S-a constat o orientare benefică a solicitanţilor privaţi către utilizarea tehnologiilor inovative, a TIC, a resurselor regenerabile şi participarea acestora la activităţile de instruire şi

demonstrative, acestea conducând către obiectivul stabilit (implementarea conceptului de agricultură de precizie), cresterea competitivităţii fermelor. Chiar dacă numărul beneficiarilor nu este foarte mare, acestea reprezintă modele de bună practică, efectul asupra celorlalţi fermieri fiind unul pozitiv, de îndrumare în această direcţie.

În mare măsură intervenţia strategiei a contribuit la îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale locuitorilor prin realizarea investiţiilor în infrastructura la scară mică şi dezvoltarea sectorului non agricol, prin crearea de locuri de muncă. Totodată, crearea infrastructurii serviciilor sociale constituie premisele asigurării sustenabile prin accesarea de noi finantari (5.2 POCU).

Implementarea proiectelor în cadrul măsurilor adresate sectoruul non agricol va conduce la obţinerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor şi comunităţilor rurale, inclusiv crearea şi menţinerea de locuri de muncă.

Obiectivele strategiei (favorizarea competitivităţii agriculturii şi obţinerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor şi comunităţilor rurale, inclusiv crearea şi menţinerea de locuri de muncă) au fost atinse în măsura medie, dar având în vedere faptul că de la data de 1 octombrie 2018 şi până în luna septembrie a anului 2019 mai avem 1 an de implementare, considerăm că probabilitatea atingerii acestor obiective este una ridicată.

Recomandări

Monitorizarea si sprijinirea beneficiarilor în implementarea proiectelor, dat fiind expertiza personalului GAL, ceea ce va conduce la grăbirea procesului de implementare a SDL. Totodată, se recomandă identificarea şi difuzarea celor mai bune practici (proiecte de succes).

Tema III Valoarea adaugată datorată metodei LEADER Constatări şi concluzii

S-a constat faptul că percepţia actorilor locali privind gradul de îmbunătăţire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER s-a îmbunătăţit semnificativ datorită: sprijinului primit din partea reprezentanţilor GAL, AM, AFIR, OJFIR în derularea implementării proiectelor, colaborării strânse cu echipa GAL, comunicării efective şi eficiente, şi gradului ascendent de participare a tuturor părţilor interesate în conceperea şi implementarea abordării ,,de jos în sus". Datorită implicarii sporite a comunităţii şi a factorilor interesaţi în luarea deciziilor, creşterii rolului GAL în guvernanţă pe diferite niveluri şi cresterii capacităţii de a implementa proiecte şi din alte fonduri, actorii locali au constat o îmbunătăţire mare a guvernanţei la nivel local datorită aplicării metodei LEADER.

În urma chestionării actorilor locali s-a concluzionat faptul că prin intermediul aplicării

metodei LEADER s-au îmbunătăţit rezultatele implementării SDL.

S-a constatat faptul că s-au dezvoltat serviciile şi infrastructurile de bază la scară mică, s-a propus crearea de locuri de muncă prin proiecte, s-au sprijinit exploataţiile agricole, s-au creat noi servicii sociale.Prin implementarea corectă a SDL se va genera valoare adăugată sub forma unui capital social îmbunătăţit, a unei guvernanţe îmbunătăţite şi a unor rezultate şi impacturi sporite comparativ cu implementarea fără metoda LEADER.

Recomandări

Realizarea şi promovarea unei analize specifice şi aprofundate cu privire la modul în care metoda LEADER a contribuit la dezvoltarea capitalului social şi la îmbunătăţirea guvernanţei locale.

Pentru creşterea beneficiilor datorate metodei LEADER recomandăm: creşterea calităţii interacţiunilor dintre actorii locali şi furnizorii de resurse externi sau partenerii instituţionali, organizarea actorilor locali în diferite forme de parteneriate, reţele, lobby-uri, grupuri de interese şi de solidaritate pentru a accesa fonduri europene, sensibilizarea cu privire la identităţile locale şi la imaginea sau reputaţia zonei, favorizarea şi încurajarea tinerei generaţii să îşi coreleze perspectivele viitoare cu o viziune a zonei în care trăiesc, implicarea diferiţilor actori (actorilor publici, privaţi, civili) într-un mod dinamic şi interactiv de învăţare socială, lărgirea grupului de potenţiali beneficiari, o mobilizare locală sporită şi încurajarea indirectă a non-beneficiarilor de a participa la procesul de dezvoltare locală.

Tema IV Factorii de succes şi de insucces Constatări şi concluzii

Datorită faptului că Strategia de dezvoltare Locală a GAL Moldo-Prut a fost conceputa de echipa de implementare formată din angajaţii GAL-ului, în urma consultărilor publice cu populatia din teritoriul acoperit de asociaţie, comunitatea locală a căpătat încredere în personal si partenerii GAL.

Un număr tot mai mare de potenţiali solicitanţi solicită informaţii de la GAL in legatură cu disponibilitatea viitoare a fondurilor , ceea ce arată in ridicată măsură succesul implementării SDL.

Recomandări

Pentru obţinerea realizărilor şi rezultatelor aşteptate recomandăm diseminarea continuă a informaţiilor cu privire la posibilitătile de accesare a fondurilor disponibile din strategie, scurtarea timpului de evaluare a proiectelor pentru măsurile rămase .

Tema V – Contribuţia SDL la aria de intervenţie 6B Constatări şi concluzii

Analiza privind primele realizări ale măsurii M7/6B evidenţiază un interes deosebit din partea beneficiarilor. Este evidentă o creştere a gradului de conştientizare cu privire la oportunităţile oferite de GAL MOLDO-PRUT pentru a îmbunătăţi serviciile şi infrastructurile locale din teritoriul acoperit de SDL, insă la nivelul implementării există reale constrângeri la nivelul achiziţiilor din cadrul proiectelor.

Cu toate că pe perioada evaluată s-au depust 15 proiecte, din care 14 au fost si contractate doar pentru sectorul public, iar sectorul privat este menit să creeze locuri de muncă, cele două măsuri contribuind impreună la dezvoltarea condiţiilor în mediul rural, s-a constatat faptul că resursele financiare alocate nu sunt suficiente pentru a face faţă nevoilor din teritoriul vizat de SDL, fenomenul manifestându-se încă din prima sesiune, interesul scăzând pe măsura diminuării fondurilor disponibile.

Recomandări

Având în vedere numărul mare de beneficiari ai proiectelor care sprijină dezvoltarea locală în zonele rurale, se recomandă incurajarea colaborării acestora in vederea schimbului de bune practici pe teme de achiziţii publice, cerinţe privind raportarea rezultatelor pe parcursul implementării proiectelor şi diseminarea rezultatelor proiectelor.

Capitolul 7 – Concluzii, recomandări și lecții învățate

7.1 Concluziile evaluării

Concluziile evaluării sunt:

- GAL-ul a înlesnit toate formele de comunicare a finanțărilor ce pot fi obținute prin intermediul său, aducând la cunoștință informații utile potențialilor beneficiari atât prin întâlnirile din cadrul acțiunilor de animare cât și prin presa scrisă și prin site-ul propriu www.galmoldoprut.ro .
- Datele care au stat la baza realizării prezentului raport au fost cele din monitorizărilor întocmite de către experții de monitorizare ai GAL Moldo-Prut, cererile de finanatre, studiile de fezabilitate, planurile de afaceri. Aceste date au fost utile și concludente pentru a îndeplini scopul și obiectivele evaluării stadiului implementării SDL.
- La momentul realizării evaluării la nivelul GAL Moldo-Prut doar 3 proiecte sunt finalizate, fapt ce a împiedicat o cuantificare clară a realzării indicatorilor de rezultat, în evaluare fiind luați in calcul indicatorii asumați de beneficiari prin Cererile de Finanțare contractate.
- Măsurile asumate în cadrul SDL au avut un real ecou în rândul populației din teritoriul deservit, fapt ce reiese din numărul proiectelor depuse raportat la valoarea (relative mică) disponibilă finanțării proiectelor.
- Succesul implementării SDL se datorează experienței echipei de proiect a GAL-ului, experților/consultanților care au oferit sprijin în întocmirea și urmărirea implementării Cererilor de Finanțare, implicarea activă a actorilor locali și nu în ultimul rând a partenerilor GAL care au participat la promovarea informațiilor furnizate de GAL.

- **Lecții învățate**

- Lecțiile învățate înglobează acele cunoștințe, problem, evenimente, recomandări și învățăminte în urma desfășurării activităților deevaluare a implementării SDL care au ca scop evitare acelorași situații pe viitor.

Principalele lecții învățate sunt:

- SDL trebuie să fie realist și adaptat cerințelor din teritoriul deservit.

- Măsurile propuse prin SDL să fie compementare cu strategiile de dezvoltare locale/județene/naționale în care sunt implicate UAT-urile partenere GAL.
- Structura SDL trebuie revizuită ori de câte ori condițiile de implementare se schimbă.
- Implementarea SDL trebuie să respecte și să atingă anumite standard de calitate și performanță, iar rezultatele să producă o schimbare vizibilă.
- Având în vedere faptul că o evaluare se poate face în cazul finalizării proiectului, prezenta evaluare a demonstrate că o evaluare (intermediară) poate fi realizată și în condițiile nefinalizării proiectului.
- Considerăm oportună evaluarea implementării SDL la un moment intermediar pentru a veni în întâmpinarea eventualelor problem și soluționarea acestora în timp real și sufficient pentru a nu eșua în implementarea ei.
- Activitățile de comunicare/animare/informare trebuie să fie permanente pentru o înțelegere ma bună în rândul potențialilor beneficiari a procedurilor de lucru, a regulamentelor și a ghidurilor de finațare/implementare a proiectelor.
- Egalitatea de șanse a fost abordată din perspectiva conștientizării importanței conceptului de egalitate de șanse, dar și a promovării lui în majoritatea acțiunilor implementate, urmărindu-se neoperarea niciunui criteriu subiectiv cu potential de discriminare.

Diseminarea și comunicarea rezultatelor prezentului raport se va face conform prevederilor Ghidului Operațional privind Evaluarea Implementării SDL și în scopul asigurării transparenței privind activitatea GAL și stadiul implementării SDL astfel:

- prin publicarea pe site-ul www.galmoldoprut.ro,
- transmiterea către AM PNDR, CDRJ
- factorilor interesați la nivel local.

7.2 Recomandări

Recomandările rezultate in procesul de evaluare au fost delimitate la nivelul fiecărei întrebări de evaluare comună și specifice.

În perspectiva viitoarei evaluări a SDL, echipa de evaluator va trebui să valorifice cunoștințele acumulate atât din evaluare făcută pentru perioada 2007-2013, cât și cea rezultată din

realizarea prezentului raport pentru a oferi aceeași claritate și relevanță informațiilor evaluate și rezultatelor obținute.

În eventualitatea realocării bugetare ca urmare a etapei 2 de evaluare a implementării SDL, GAL Moldo-Prut va trebui să realizeze o actualizare a nevoilor din teritoriu de la acea data în vederea asigurării continuității și eficienței finanțării PNDR în teritoriul deservit.

Echipa participanta la realizarea raportului de evaluare:

Oprisanu Elena- Director executiv

Ulian Diana - Expertul evaluare cereri de plată şi monitorizare

Cosnita Sabina- Expertul evaluare-selectare

Murgoci Alexandra Andreea- Responsabilul cu animarea teritoriului

Oprisanu Adrian Nicu- responsabil financiar

Bibliografie

- COMISIA EUROPEANĂ – Direcuia Generală Agricultură şi Dezvoltare Rurală – Unitatea C.4 (2017): Ghid. Evaluarea LEADERƒDLRC. Bruxelles.
- MADR_DGDR AM_PNDR_SMART. (2018, Iulie). Ghid Operational privind evaluarea implementarii Strategiilor de Dezvoltare Locala.
- MADR. SC ACZ Consulting SRL (2017, Iunie). Evaluarea on−going a Programului National de Dezvoltare Rurala 2014−2020 perioada 2017 − 2020.
- MADR. (2018, Iunie). Ghidul Grupurilor de Actiune Locala pentru implementarea SDL V4.
- ACZ Consulting & COL. (2015, Martie). Evaluarea ex−ante a PNDR 2014−2020 , Raport Final de Evaluare ExAnte

- **Surse on-line:**
  - http:ffec.europa.eufregional_policyfsourcesfdocgenerfevaluationfdocfperformancefVanclay.pdf
  - http:ffwww.rndr.rofevaluare.htm

Reprezentant legal

Moraru Neculai